

Fratres Ordinis Predicatorum
CURIA GENERALITIA

V Římě 13. února 2001
ve svátek bl. Jordána Saského

ZPRÁVA MAGISTRA ŘÁDU O STAVU ŘÁDU
(Relatio Magistri Ordinis de Statu Ordinis)

Nos

Fr. Timotheus Radcliffe OP

Sacrae theologiae profesor ac totius Ordinis Praedicatorum humilis magister et servus

OBSAH

1. ŘÁDOVÁ MOMENTKA
 2. VÝZVY POSLÁNÍ
 3. ŘEHOLNÍ ŽIVOT
 4. ŘÍZENÍ
 5. POVOLÁNÍ A FORMACE
 6. DOMINIKÁNSKÁ RODINA
 7. FINANCE
- Závěr

V souladu s LCO 417 § II 3 zde předkládám Zprávu o stavu Řádu jako přípravný materiál pro generální volební kapitulu v Providence.

Pro případ, že by ji někteří kapituláři nedočetli až do konce, bych rád začal tuto zprávu děkováním. Děkuji Řádu za velké privilegium, že jsem mu mohl po těchto posledních devět let sloužit jako Magistr Řádu. Když jsem na sebe vzal tuto funkci, s chvěním a obavami, první věc, kterou jsem udělal, byla, že jsem stejně tak, jako při své první profesi požádal o milosrdenství Boží a bratří. Mnoho a mnohokrát se mi dostalo odpuštění všech svých selhání a omezení v „míře dobré, natlačené, natřesené, vrchovaté“ (Lk 6,38). Tato léta byla náročná, někdy stresující, a přesto plná radosti. Chci ujistit svého nástupce, že se jistě i jemu dostane opory, lásky a dobroty nade všechna očekávání.

Děkuji zvláště všem těm, kteří byli v tomto období členy Generální rady a jejichž přátelství a podpora byla pro mne velmi důležitá. Musím se omezit na jmenování pouze dvou: bratr Chrys Finn a bratr Kevin Toomey, kteří patřili k Radě po celou dobu trvání mého mandátu, a bez kterých bych nikdy nepřežil. Děkuji všem členům Generální kurie u sv. Sabiny. Tato komunita byla mým opravdovým domovem, naučil jsem se ji mít rád a bude mi chybět. Přijala pozvání M193 (= generální kapitula v Mexiku) a nabídla s radostí a velkodušností pohostinství celé dominikánské rodině. Děkuji všem bratřím a sestřám, jejichž práce u sv. Sabiny je autentickou účastí na poslání dominikánské rodiny.

Tato Zpráva je zprávou pro generální kapitulu bratří a proto jsem se, s výjimkou 6. kapitoly, zaměřil pouze na bratry, přestože velká část našeho života a poslání je úzce spojena se životem mnišek, sester a laiků. Bratři jsou přítomni ve 101 zemích. Řád spatřil světlo světa na mnoha nových místech a v některých nepříliš početných případech se zdá, jakoby vyhasínal; některé země mají stovky bratří, jiné, např. Finsko, pouze dva. Některé oblasti obrovsky prosperují, v jiných je chudoba a válka. Jsou místa, kde bratři spolupracují s celou dominikánskou rodinou velmi úzce, jinde zase méně intenzivně. Pro všechny tyto důvody je zpráva o stavu Řádu značně neúplná, dojmová a tak trochu subjektivní.

Pokusil jsem se Zprávu napsat tak, aby byla užitečná pro práci kapituly a proto jsem tak, jak to bylo možné, setřídil své postřehy paralelně s navrženými kapitulními komisemi, s přihlédnutím k připomínkám kapitulářů (členů kapituly s rozhodujícím hlasem, pozn. překl.). Zpráva, kterou zde představuji je doplněna zprávami členů Generální rady a Generálních promotorů a zprávami Vyšších představených přizvaných na kapitulu.

1. ŘADOVÁ MOMENTKA

Tato momentka uvede Zprávu do určitých souvislostí. Napsal jsem ji před tím, než jsem obdržel statistická data za rok 2001. Více než šestina Řádu je v počáteční formaci. Tak jako většina řeholních řádů máme velký počet povolání v Africe, Latinské Americe a v Asii. Více, než mnoho jiných řádů a kongregací jsme obdrželi milost povolání v západním světě, zvláště ve Spojených Státech, Kanadě, Francii, Anglii a v Německu. Starost nám působí velký počet bratří, kteří žádají o exklaustraci. V Asii, domově poloviny lidstva, je růst Řádu konstantní, s nadějí, že naše asijské provincie budou hrát čím dál důležitější roli v poslání Řádu v celosvětovém měřítku. V Africe je polovina bratří ve formaci, ale mnohé celky jsou podrobeny civilním konfliktům a bídě. Budou potřebovat výraznou podporu Řádu, zvláště svých mateřských provincií, aby mohly sklidit bohatá zaslíbení tohoto kontinentu pro dominikánský život. Ve Spojených Státech je asi 800 bratří a je naděje, že se budou američtí bratři více podílet na zakládání Řádu v jiných zemích. V Latinské Americe se Řád upevnil pod jistější vládou toho, který dává naději pro budoucnost.

Je těžké předpovídat budoucí demografické rozložení Řádu. Máme mnoho starých bratří, kteří vstoupili do Řádu v Evropě po II. světové válce, nepočetnou střední generaci a mnoho mladých. Představuji si tedy, že počty bratří lehce poklesnou, pak znovu stoupnou se značně nižším věkovým

průměrem. Poprvé v dějinách Řádu přestanou být evropské provincie středem života Řádu, ale zůstanou důležité. Poprvé v dějinách Řádu se opravdově stáváme multikulturními.

2. VÝZVY POSLÁNÍ

Řád je spojen společným zaujetím pro hlásání evangelijního poselství, ale činíme tak neuvěřitelným množstvím způsobů. Chci se stručně zmínit o některých z nosných výzev hlásání evangelia dnes, které je třeba vyzdvihnout: jít k těm, kteří nejsou přitahováni Kristem, nové fundace, intelektuální poslání Řádu, kázání v éře globalizace. Tyto výzvy odrážejí priority definované v Quezon City v roce 1977, ale jsou ostřeji zaměřené na kontext nového tisíciletí. Nezmínil jsem výjimečnou a autenticky dominikánskou práci, kterou vykonávají tisíce bratří, duchovních správců v nemocnicích a vězeních, farářů ve farnostech, atd. Bylo by třeba celé knihy, aby bylo možno sepsat vyčerpávající přehled poslání Řádu; to, že se nezmíním o všech, v žádném případě neznamená nedostatek jejich ocenění.

2.1. Jít k těm, kteří nejsou přitahováni Kristem

Téměř všude na světě kázat znamená jít k těm, kteří nepřicházejí k nám, buď protože je křesťanství minoritní (v Asii) nebo z lhostejnosti nebo protože jiné tradice přitahují více (v Evropě) nebo v důsledku růstu počtu sekt (jako v některých oblastech Latinské Ameriky a Afriky). Jak my, kazatelé, budeme přinášet Dobrou zprávu těm, kteří jsou daleko od Církve?

2.1.1. Vstupovat do *quaestiones disputatae* naší doby

První priorita spočívá v obnově naší důvěry: důvěry v Evangelium, které kážeme a důvěry kázat ho novými způsoby. Musíme mít důvěru zaplést se do debat o naší společnosti a o naší církvi a být si jistí tím, že evangelium a naše dominikánská tradice mají co nabídnout a že bude tato tradice vítána. Je často očekáváno, více než můžeme splnit. Musíme mít důvěru ponořit se do *quaestiones disputatae* dnešní doby o teologických, filozofických, morálních, etických a politických problémech, musíme s odvahou mluvit a s pokorou naslouchat. ESPACES je výborným příkladem tohoto typu nasazení se. To s sebou nese značné zviditelnění Řádu, jak jsem poznal během svého loňského setkání s provinciálem Severní Ameriky, kde uposlechnutí této výzvy vyústilo v milost čtých povolání.

Angažovat se v tomto typu diskusí tvoří součást našeho kázání a není jen individuálním hobby několika bratří. Nese to s sebou přirozeně to, že se vystavíme a staneme se tak zranitelnými. To znamená, že k tomu bratři musí být formováni, musí získat nutné znalosti, být vyčleněni z ostatních úkolů, musí se jim dostat podpory a povzbuzení pro to, co tvoří integrální součást poslání Řádu. Spolupráce dominikánské rodiny by zde mohla být značným trumfem. Mezi dominikánskými laiky jsou odborníci ze všech oblastí poznání a vědy, a mohli by hrát větší roli v našem přibližování se těm, kteří nepřijdou k nám.

2.1.2. Kázat pomocí médií, umění a kultury

Ze čtyř priorit z Quezon City, je tahle v Řádu nejméně systematicky rozvíjena. Nespočet bratří píše do novin a časopisů, připravuje rozhlasové programy, atd. a přesto je tento apoštolát často podceňován a považován spíše za soukromý úřad než za součást našeho společného poslání. Málo provincií podporuje náš příspěvek v oblasti médií nebo má bratra odpovědného za vztahy s tiskem. Tento problém se týká i generální kurie (srv4.5.2.). V Řádu existuje jen málo společných projektů, které se týkají médií, s výjimkou několika radiových stanic, zvláště v Latinské Americe a Jour du Seigneur ve Francii, vysílající každý týden na veřejném kanálu. Podpořil jsem různé pokusy natočit několik pořadů pro televizi ve Spojených Státech, ale s omezeným výsledkem. V Nigerii mají velmi slibný projekt v médiích, studio Veritas. Na našich univerzitách působí několik fakult mediální

produkce, v USA, Kolumbii a na Filipínách, které odvádějí vynikající práci v oblasti výchovy, ale nejsou Řádem ještě opravdově využívány pro hlásání evangelia. Možnosti jsou obrovské. Pověřil jsem Antoine Liona, generálního promotora pro média, přípravou návrhů pro lepší koordinaci médií v Řádu.

Máme několik nakladatelství, např. ve Francii, Irsku, Španělsku, Polsku a na Ukrajině. V zemích, ve kterých teprve dochází k rozvoji, je častým problémem financování vydavatelské činnosti, v zemích rozvinutých nakladatelství často trpí tlakem velkých korporací, které čím dál víc ovládají trh. Tato nakladatelství si zaslouhují, aby byla podporována svými provinciemi a obdržela zřetelnou finanční investici. Všude se rozvíjí přítomnost Řádu na internetu. Jmenoval jsem bratra Michaela O'Rourke na plný úvazek generálním promotorem pro internet (B77). Četné provincie mají webové stránky, kde nabízejí homilie, komentáře k evangeliu a publikace on-line.

Jedním z mých objevů, které jsem učinil během těchto let cestování, je, kolik členů dominikánské rodiny káže uměním. Byl jsem úplně omráčený počtem malířů, sochařů, básníků, architektů, muzikantů, fotografů (to nemluvím o suvenýrech z prázdnin!), osob, které pracují v oblasti kinematografie, kteří se zabývají tancem, pantomimou... Často jejich komunity neocenují správně živou součást naší tradice, která je v této práci, a kterou je třeba posilovat a povzbuzovat. Výstava dominikánských umělců u Santa Maria Sopra Minerva v Římě v minulém roce vzbudila opravdový zájem a mohla by se stát odrazovým můstkem k lepšímu poznání toho, jak mohou dominikánští umělci přispět k poslání Řádu.

2.1.3. Meziřádový a ekumenický dialog

Napětí mezi křesťanstvím a islámem ohrožují světový mír. Zdůrazňování dialogu s islámem nedávnými generálními kapitulami nese své plody. Provincie Francie formuje bratry pro obnovení IDEO v Káhiře a je třeba doufat, že další provincie podpoří tento projekt. Knihovna IDEO, hlavní zdroj, se právě obnovuje. Provincie sv. Dominika v Itálii posílá dva mladé bratry, aby posílili komunitu v Istanbulu, která je centrem pro dialog s islámem. Provincie sv. Tomáše v Itálii se angažuje v malém projektu v Palermu. Angelicum navázalo vztahy se slavnou univerzitou v Al Azhar v Káhiře. V mnoha zemích, v Pákistánu, Alžíru, Iránu, Japonsku a na Filipínách jsou bratři zapojeni do mezináboženského dialogu. *Journées Romaines Dominicaines* jsou nadále v činnosti. V únoru tohoto roku (B70) se konal v Bankoku světový kongres Řádu o dialogu s jinými náboženskými tradicemi. Mnoho mnišek, sester, laiků každodenně pracuje v kontaktu a v dialogu s islámem, např. v Indonésii, Nigerii, Kamerunu, v zemích středního Východu; musíme být pozorní k jejich potřebám. Protože s sebou naše přítomnost v islámských zemích nese velká rizika a napětí je zde podpora Řádu nezbytná.

Rád bych podtrhl důležitost Ekumenického institutu pro dialog s pravoslavím v Bari a také důležitost projektu teologické fakulty ve Fribourgu na vytvoření centra pro dialog mezi kulturou východní – byzantskou a západní – latinskou. Chci také vzdát hold značnému příspěvku našeho zesnulého bratra Jean-Marie Tillarda z kanadské provincie k ekumenickému dialogu a zvláště k práci ARCIC a v komisi Víra a Řád WCC.

Budu jmenovat další naděje:

- a) Že se ustaví úzká spolupráce mezi našimi centry pro dialog s islámem, zvláště ve Středozemní oblasti. Nemáme dostatečné zdroje pro rozvoj vědeckých center na to, aby mezi sebou soutěžila.
- b) Že se Institut pro mezináboženský dialog na Univerzitě sv. Tomáše v Manile stane centrem oživení mezináboženského dialogu v celé oblasti.
- c) Že se rozvine spolupráce též na institucionální úrovni, která ještě chybí početným bratřím,

- kteří se angažují v dialogu s judaismem a který by jim přinesl podporu, kterou tolik potřebují.
- d) Dialog s pravoslavím je evidentní prioritou a příspěvkem Řádu k obnově jednoty Církve, ale je někdy pocíťován jako konkurující křesťovité úsilí obnovit Řád ve východní Evropě, zvláště v Rusku. Byla ustanovena komise (B57), která by se měla pokusit přispět k nalezení společné vize všech zúčastněných. Výsledky se pomalu dostávají v lepším vzájemném porozumění.

2.1.4. Santa Maria Maggiore

Konvent Santa Maria Maggiore je pod přímou jurisdikcí Magistra Řádu; jeho členové poskytují službu zpovědníků v bazilice. Adresoval jsem výzvu Řádu (IDI, leden 1999), aby bratři přišli během Jubilea této komunity na pomoc. Odpověď byla skvělá, neboť do Říma přišlo na celý rok deset zpovědníků a osm dalších bratří z Říma je podpořilo. Děkuji všem těmto bratrům a jejich provinciím za tak velkodušnou odpověď.

Generální kapitula v Mexiku (200) pověřila Magistra Řádu, aby buď obnovil komunitu Santa Maria Maggiore, nebo aby se Řád vzdal odpovědnosti za tuto penitenciárii. Komunita byla obnovena, ale je jí ještě třeba posílit o další zpovědníky (srv. IDI, únor 2001).

2.2. Nové fundace

Během posledních devíti let byl Řád založen v Albánii, na Madagaskaru, Srí Lance, v Singapuru, Makau, Iránu a v Estonsku. Polská provincie ustanovila vikariát v Bělorusku a kanadská provincie na západě země. Povolání z Indonésie, Barmy a Východního Timoru jsou formována na Filipínách s úmyslem založit Řád v těchto zemích. Na Tajvanu byla založena komunita ve Wenzao. Znam polské bratry, jejichž velkodušná oddanost poslání byla podstatná pro upevnění nových vikariátů ve východní Evropě. Je to vzhledem k tomu, že někdy museli snášet od bratří jistá podezřívání o to obdivuhodnější.

Naše nadšení někdy běželo rychleji než naše síly a některé nové projekty jsou velmi křehké. V zemích jako je Rusko a Ukrajina byly některé domy zavřeny, aby bylo možno soustředit bratry do stabilnějších komunit. Má Řád označit některé fundace za prioritní a spolupracovat tak, že tam bude posílat bratry? Udělali jsme krok v tomto směru v Asii a v Tichomoří. Může socius pro apoštolský život pomoci v tomto postupu?

Provincie, které nemají vlastní misie, by měly uvažovat buď o zřízení fundace, nebo o spolupráci s jinými. Misie nejsou luxusem, kterému by se provincie mohla jednou věnovat, až odpoví na priority svého vlastního území. Před 500 lety Řád v Mexiku sotva zdomácněl, když odtud bratři odešli na misie do Asie. Vikariát v Angole s 10 bratry se slavnými sliby už plánuje misie do Mozambiku.

Některé provincie mě žádaly, abych jim našel bratry z ostatních celků, kteří by jim pomohli v jejich poslání; někde protože chybějí bratři pro rozvoj nového poslání; jinde, protože v jistých situacích, např. když zranění z koloniální minulosti stále bolí, mají mezinárodní komunity své výhody. Jako odpověď na hledání těchto provincií, jsem v roce 1999 adresoval výzvu dobrovolníkům z Řádu, kteří by se chtěli zapojit do různých projektů; a to přineslo několik výsledků. Skládáme profesi do rukou Magistra Řádu, a tak by měli být všichni bratři svobodní pro poslání Řádu ve světě. Nadšení pro poslání, i když mimo vlastní provincii, je dojemné u mnoha velmi mladých bratří. Je nezbytné, aby byly provincie velkodušné a respektovaly toto nadšení.

V Řádu máme stále tendenci uvažovat o misiích jako posílání bratří ze Západu. Vzhledem k vývoji v Řádu a typu povolání bude tento model brzy překonán. V míře, v jaké se mladé celky Řádu v dalších oblastech světa upevňují, budou zajišťovat velkou část misionářského rozšiřování Řádu. To

platí pro provincii na Filipínách v Asii. Právě teď začínáme rozvíjet možné misionářské vztahy mezi Afrikou, Asií a Latinskou Amerikou, prozatím jsme nemluvili o misiích, které by tyto celky mohly zakládat v Evropě. Všechno to nás čeká.

2.3. Intelektuální poslání Řádu

2.3.1. Oživit naši tradici

Důvěra účastnit se „*quaestiones disputatae*“ naší doby (srv. 2.1.1.) musí vycházet z naší jistoty, že jsme dědici intelektuální tradice, kterou netřeba uchovávat v nějaké intelektuální lednici. Tato tradice je živá a má dnešku co nabídnout. Spočívá na filozofických a základních teologických poznacích: pochopení morálky v termínech ctnosti a růstu svobody; dobrota veškerého stvoření; víra v rozum a role diskuse (*disputace*); štěstí vidět Boha jako náš osud; a pokora před tajemstvím Boha, který nás vede za veškerou ideologii.

Tato tradice je ve světě, který je často pokoušen intelektuálním pesimismem, pochybností, že lze vůbec dosáhnout pravdy a násilným fundamentalismem velmi důležitá. Zakládá se na přesvědčení, že máme „*propensio ad veritatem*“ (LCO 77, 2). Tento sklon k pravdě je v církvi, která je často rozdělena ideologickými spory, a kde má člověk často strach se intelektuálně angažovat před těmi, kteří smýšlejí jinak, velmi důležitý.

Znovu oživit intelektuální tradici předpokládá skutečný dialog uvnitř Řádu. Pozorujeme oživení zájmu o studium a hodně mladých bratří získává akademické tituly. Mnoho bratří se zabývá sv. Tomášem, ale máme v Řádu širokou paletu „škol“, např. Angelicum, Fribourg, Toulouse, Oxford, Washington, Ibadan, UST v Manile a jiné další. Potřebujeme podnět k dialogu, abychom mohli vytvořit teologii, která by odpovídala hloubce naší tradice a rozměru Řádu dnes. Boží slovo je zdrojem a obsahem našeho kázání a naším každodenním chlebem; formovat z bratří navíc biblické experty by mělo být prioritou všech entit Řádu.

Řád je odpovědný za četné univerzitní farnosti – jen v USA je jich víc než 30. Jsem přesvědčen o tom, že to nejsou jen pastorační centra, ale i odrazové můstky pro intelektuální poslání Řádu, kde se máme účastnit dialogu s učiteli a studenty.

2.3.2. Studijní centra

Obnova našeho intelektuálního poslání musí být zakořeněna ve formaci bratří v naší teologické a filozofické tradici. Je tomu tak? V posledních letech jsou studijní centra zakládána nebo obnovována na všech kontinentech. Asi dvě třetiny našich studentů jsou formovány v našich vlastních studijních domech či institucích, ale jsou ještě početnější části Řádu, zvláště v Africe nebo v Latinské Americe, kde bratři získávají celou počáteční formaci mimo Řád. Dokonce uvnitř našich vlastních institucí nelze vždy najít podnětné uvedení do dominikánské filozofie a teologie. Trvá to léta, než se bratr připraví na to, aby mohl vyučovat v našich studijních centrech. Během této doby musí být uchráněn ostatních odpovědností a nevyužíván jako záplata na díry. V Řádu je stále přítomno pokušení hledat na bezprostřední potřeby taková řešení, která podemílají jeho dlouhodobý rozvoj.

Existuje jisté napětí mezi potřebou celku mít intelektuální centrum a potřebou celé oblasti mít studijní centrum vědecké úrovně (dále vědecké centrum). Obě tyto priority jsou legitimní, ale nemohou být vždy splněny zároveň. V Latinské Americe nastala doba pro otevření nových studijních center (Sao Paulo v Brazílii, sv. Dominik v Dominikánské republice) a mnoho center už pracuje, ale neexistuje mezinárodní spolupráce s vědeckým centrem pro počáteční formaci v oblasti dominikánské teologie v rámci celého kontinentu. V anglicky mluvící Africe je jediná fakulta filozofie a dominikánské teologie v Ibadanu a zasluhuje si podpory Řádu, ale nemáme žádné takové centrum ve francouzsky

mluvící Africe. Mnoho mladých bratří z vikariátů Kongo, Západní Afrika, Rovníková Afrika, Rwanda a Burundi dosahuje doktorátů. Mělo by být jejich prioritou založit malá centra ve svých vlastních entitách nebo nejprve založit jedno vědecké centrum, kam by všechny celky mohly posílat vyučující a studenty?

V Asii jsou centra v Indii, Vietnamu, Pákistánu a na Filipínách. Sním o tom, že se UST stane vědeckým centrem pro celou oblast. Ve Spojených Státech a v Kanadě mají provincie samy nebo ve spolupráci s dalšími institucemi odpovědnost za šest fakult. To znamená, že každá provincie má reálný podíl na rozvoji nějaké instituce intelektuálního života. Máme směřovat k fakultám méně početným, ale s co nejvyšší úrovní?

V Itálii byl udělán opravdový pokrok směrem ke společným studijním centrům. Ve Španělsku vývoj míří rovněž k větší spolupráci. Blackfiars, Oxford tvoří nyní oficiálně část univerzity a to otevírá Řádu nesmírné možnosti. Zajistit profesorský sbor bylo možné pouze s pomocí jiných anglicky mluvících provincií, zvláště Austrálie. Ve francouzsky mluvící Evropě by spolupráce umožnila vytvoření dynamického centra dominikánské filozofie a teologie. V německy mluvícím světě neexistuje místo, kde by mohli studenti studovat, s výjimkou Fribourgu, fakulty, která je velmi důležitá pro svoji dvojjazyčnost.

Domnívám se, že vytvoření vědeckých center je jednou z hlavních výzev Řádu. To znamená, že by řádové entity měly být připraveny posílat nejenom své studenty, ale i své profesory. Způsob, jak splnit potřebu vědeckých center v regionálním měřítku a provinčních studijních center spočívá v rozvoji specializovaných studijních center (RSG 44,3): nový *Institut v Berlíně*, *Instituto Pedro de Cordoba* v Chile, *Ekumenický institut* v Bari v Itálii, *Centro Bartolomé de las Casas* a *ARARIWA* v Cusco v Peru, atd.

Spolupráci mohou také napomoci nové technologie tím, že dovolí bratřím zapojit se do činnosti místních studijních center a účastnit se společných realizací. DOMUNI je iniciativa provincie Toulouse na internetu, ve spolupráci s bratry z provincií Francie, Kanady a dalších. Univerzita sv. Tomáše v Bogotě v Kolumbii a Institut sv. Tomáše v St. Louis v USA mají též důležité programy distančního studia.

Komise pro intelektuální život byla ustavena (C107) nejprve jako integrální součást Komise pro poslání Řádu pak, po kapitule v Bologni, jako nezávislá komise. Databanka vyučujících (B82) už existuje, ale síť studijních center ještě zbývá vytvořit.

2.3.3. Studijní centra pod přímou jurisdikcí Řádu

Tato studijní centra přispívají k intelektuálnímu poslání Řádu. Děkuji všem bratřím, kteří zde vyučují a provinciím, které je velkodušně osvobodily pro toto poslání. Bylo často velmi obtížné jmenovat bratry, které by bylo možno nechat odejít učit na Angelicum, do Fribourgu, Biblické školy nebo do Komise Lva XIII. Musel jsem často naléhat, protože mnoho provincií se už pokouší dát dohromady profesorský sbor pro svá vlastní studijní centra. Ještě obtížnější je najít bratry pro administrativní úkoly: generálního sekretáře Řádu, generálního sekretáře Angelica, syndiky Řádu, administrátora Angelica, syndiky Biblické školy, atd. Obecně platí, že bratři, kteří jsou přitahováni Řádem, si nepřejí zabývat se správou (nebo spíše nebývají pro tuto práci příliš nadaní). Přesto jsou tyto funkce zcela nepostradatelné pro poslání Řádu a přijmout je, je opravdovým znamením zapojení se do služby našemu poslání.

a) Angelicum

Jednou z radostí těchto devíti let je, že Angelicum začíná být znovu známé uvnitř Řádu i mimo

něj. Počet studentů narůstá každým rokem a zvláště pozoruhodně roste na fakultě sociálních věd, které hrozilo před devíti lety zavření! To je zčásti způsobeno rozhodnutím přednášet též v angličtině, ale také tím, že je mezi studenty rozšířeno, že „když studovat, tak na PUST“ (Papežská univerzita sv. Tomáše, pozn. překl.). Angelicum nám dává nesrovnatelnou příležitost sdílet naši intelektuální tradici s kněžími, řeholníky a laiky z celého světa.

Ustanovil jsem Komisi „pro obnovení a rozvoj Angelica“ (C117), jejím vedením jsem pověřil bratra Liam Walshe. Ačkoliv jeho návrhy byly nejprve přijímány s určitým váháním, byly nakonec plně schváleny. Byla vyjasněna role Direktoria, které pomáhá Univerzitě převzít odpovědnost za svůj život a poslání. Socius pro intelektuální život pomohl postupně několika fakultám, aby převzaly aktivní odpovědnost za svůj vlastní vývoj a stanovily kritéria pro rozvoj fakult a obsazování míst místo, aby čekaly s hledáním náhradníků na poslední chvíli.

Hlavní obtíž je, že PUST beznadějně postrádá finanční prostředky. Díky zvýšení počtu studentů a díky Fondu pro Angelicum není už závislá na subvencích Řádu. Ale bratři dostávají bídné mzdy a žijí velmi chudě. Aby mohli nakupovat knihy, počítače atd. musí často učit v jiných institucích a tím jim zbývá málo času na vlastní vědeckou práci. Vzhledem k této situaci vyhlásila Univerzita velmi odvážnou kampaň fund-raisingu s cílem shromáždit 40 milionů dolarů. Tato částka by Univerzitě dovolila slušně platit své profesory, pokračovat v rekonstrukci budov, dotovat katedry a dokonce poskytovat stipendia. Doufám, že v budoucnu bude Dominikánská rodina na PUST nejen studovat, ale i vyučovat.

b) Fribourg

Fribourg je velmi důležité formační centrum mladých dominikánů z celého světa - východní Evropy, Afriky, Asie a Latinské Ameriky, kde mohou být bratři formováni podle naší intelektuální tradice. Fribourg hraje důležitou roli v obnově dominikánského intelektuálního života v celém Řádu.

V těchto posledních letech bylo, někdy za výrazné podpory Velkého Kancléře, získáno několik nových profesorů! Provincie ve Švýcarsku má stále větší účast na vyučování a jsem jim za to hluboce vděčný. Ale musíme znovu vyzdvihnout velkou výzvu: byl jsem žádán (B66), abych posílil přítomnost Řádu v německy mluvící sekci, což jsem se pokusil udělat tím, že jsem podporoval bratry v jejich žádostech o místa, ale poměr německy mluvící sekce k frankofonní zůstává nadále slabý. Univerzita požaduje restrukturalizaci fakulty spojenou s redukcí počtu míst. Smlouva mezi Řádem, Univerzitou a státem by měla být obnovena v roce 2005; Řád tedy musí začít přemýšlet o svém budoucím postoji.

c) Biblická škola

Škola je vzhledem k místu Božího slova v našem životě a kázání pro poslání Řádu podstatná. Děkuji bratřím, že zde za tak obtížných okolností, setrvávají. Bylo možné získat několik počet nových profesorů, ale fakulta bude ještě muset být v blízké budoucnosti posílena. Byla jmenována vědecká rada (B67), a skutečnou nadějí jsou nové projekty, jako je nové vydání Jeruzalémské Bible. Restrukturalizace knihovny pokračuje.

Jistým způsobem se francouzská Biblická a Archeologická škola nachází v rozhodující etapě vývoje své identity. Je čím dál víc internacionální, spíš než francouzská, přesto se nám nepodařilo najít bratra, který by zde upevnil oddělení archeologie. Je jasné, že bude-li si chtít udržet svou dobrou pověst, aniž by ztratila specifickou tradici historické a textové kritiky, měla by dál uvažovat o rozmanitosti analytických prostředků moderního biblického výzkumu.

d) Komise Lva XIII.

Do Komise bylo možno asignovat pět bratrů tak, aby měli prospěch z nesrovnatelné učenosti předchozí generace, a aby byla takto budoucnost Komise zajištěnější, i když nadále zůstává křehkou. Jádro komise se přestěhuje do konventu sv. Jakuba v Paříži. Jsem vděčný provincii Francie za spolupráci na této změně. Je politováníhodné, že dojde k ukončení spolupráce s františkány v Grottaferrata, ale přemístění do Paříže nabídne povzbudivější kontext a snadnější kontakty s vědci a knihovnami.

e) Historický institut

Historický institut usiluje o své postupné upevnění s nyní čtyřmi asignovanými bratry. Počet publikací roste obdivuhodným způsobem a Institut je dobrou pobídkou k historickému výzkumu v Řádu. Dvě setkání mladých historiků, zorganizovaná Institutem, byla hodnocena velmi kladně. V souhlase s doporučením B83 je plánováno další setkání historiků na únor roku 2002. Tématem bude studium role Řádu ve středověké inkvizici, další setkání by měla studovat ostatní inkvizice.

2.4. Poslání v celosvětovém měřítku

Z hlediska ekonomického, klimatického a stejně tak kulturního žijeme v „globální vesnici“. Řád je přítomen v zemích vyvážejících zbraně, které živí tytéž války, ve kterých jsou křižováni naši bratři a sestry v jiných oblastech světa. Společnosti, kterých jsme členy, produkují filmy a knihy, které hluboce znehodnocují kultury jiných zemí, kde žijí naši bratři a sestry. Investujeme naše kapitály do podniků, jejichž politika mění život našich bratří a sester na druhém konci planety. Jak bychom měli globálně odpovídat v globální vesnici?

Ale měli bychom to udělat, neboť Řád je jednou z nejstarších mezinárodních institucí západního světa. Přesto naše provincie, které jsou nositeli dynamiky Řádu (M208) a jsou prvním místem rozhodování a přijímání iniciativ, mají tendenci starat se víc o poslání jen na svém vlastním území. Jak znovu přijmout výzvu k poslání v celosvětovém měřítku a respektovat přitom odpovědnost provincií? Tento úkol přísluší právě generální kapitule, která je odpovědná za poslání Řádu na celosvětové úrovni (srv4.6.).

2.4.1. Generální promotoři

Nedávné generální kapituly stanovily pravidla ve prospěch rostoucího počtu generálních promotorů: pro spravedlnost a mír (Quezon City 26); pro média (Quezon City), funkce, která prochází postupnými proměnami a je nyní funkcí na poloviční úvazek; pro mnišky (Oakland 154, 155); pro dominikánskou rodinu (C94); pro laikát (B171); pro internet (B77). Funkce promotora pro růžencec byla zrušena (M190). Vytvoření těchto funkcí je částečnou odpovědí, kterou Řád přináší ke globalizaci. Jejich role není vždy dobře pochopena a měla by čerpat prospěch z diskuse na kapitule. Jedná se o oživení, vytvoření sítě a navázání kontaktů s bratry a sestrami, kteří často ve spojení s komisemi (pro spravedlnost a mír, pro mnišky, pro dominikánskou rodinu) čelí podobným výzvám. Tito promotoři nemají jurisdikční moc. Od kapituly v Boloni se pravidelně scházejí za předsednictví socia pro apoštolský život (který je též generálním promotorem pro dominikánskou rodinu), rovněž s koordinátorkou *Dominican Sisters International*. Tento vývoj byl velmi plodný a nabízí promotorům pomoc a povzbuzení. Mohou radit Magistrovi Řádu a generální radě v otázkách týkajících se poslání Řádu a dominikánské rodiny.

V květnu roku 2000 vypršel mandát Komise pro poslání Řádu. Generální rada doporučila, aby nová komise nebyla, necelý rok před touto generální kapitulou, jmenována. Také se shledává, že pravidelná

setkávání generálních promotorů představuje jistý druh permanentní Komise pro poslání Řádu.

2.4.2. Spravedlnost a mír

Problémy spravedlnosti a míru vyžadují často odpověď na celosvětové úrovni. Často utrpení, válka a bída v jedné zemi jsou spojeny s rozhodnutími přijatými jinde. Delegace bratří a sester ze Spojených Států do Iráku ukazují, že si to čím dál víc uvědomujeme. Toto uvědomění je doprovázeno přechodem od protestu k analýze a k podpoře pobízené četnými otázkami. Posílení naší přítomnosti v Komisi pro lidská práva při OSN v Ženevě ve spolupráci s Mezinárodními františkány znamená, že hlas Řádu má v úvahách na četná témata: Mexiko, Rwanda, Kolumbie, Pákistán, atd. svou váhu. To je oceňováno nejenom Řádem, ale i dalšími mezinárodními institucemi, jako je Mezinárodní charita, se kterými úzce spolupracujeme (její generální sekretář je dominikánský laik). Ve spolupráci s *Dominican Leadership Conference* ve Spojených Státech rozvíjíme naši přítomnost ve Spojených národech v New Yorku. Kolokvium o mezinárodních financích se bude konat v Madridu v dubnu roku 2002. Na kterých jiných místech, kde se rozhoduje na mezinárodní nebo celosvětové úrovni by se měl Řád pravidelně vyjadřovat? Měli bychom být přítomni v UNICEFu, ve Světové bance a v Mezinárodním měnovém fondu či v Organizaci Afrických států?

Šest sešitů o otázkách spravedlnosti a míru vytvořených řádovou komisí pro spravedlnost a mír je vysoce oceňováno v celé dominikánské rodině. Čtyři další se připravují: o spiritualitě spravedlnosti a míru, o právech žen, o právu na rozvoj a o řešení konfliktů. Náš příspěvek k boji za spravedlivý svět je výrazem našeho kázání, zakořeněného v naší teologické tradici, našeho pochopení zaslíbení a důstojnosti Božích dětí. Doufám, že tato teologická reflexe bude dále rozvinuta jako integrální součást intelektuálního poslání Řádu.

3. ŘEHOLNÍ ŽIVOT

3.1. Kontemplativní život

V Řádu je velmi rozšířeno přání obnovit kontemplativní život. Ukázalo se to jasně jednak v odpovědích četných kapitulářů na mojí první anketu, kde jsem se ptal, ke kterým tématům by se měla tato kapitula vyjádřit a podruhé ustanovením dvou komunit v USA, které si po úvaze zvolili život více kontemplativní.

Doufám, že budeme vzpomínat na současnou generální kapitolu jako na tu, která přispěla k tomuto nadšení. Kontemplativní život je základem veškerého našeho kázání, základem naší jednoty, neboť když se obrácíme k tajemství Boha, jsme vedeni za veškerá ideologická, národní, kmenová i etnická rozdělení. Vysvobozuje nás z úzkého chápání naší identity. Kontemplativní život je o dost víc než několik každodenních minut ticha. Je to obnova způsobu života, přizpůsobení se Bohu v tichu, studiu, sdílení své víry, společné recitaci oficia. Jde o to, čím jsme, ne pouze, co děláme. Kontemplativní nejsou pouze mnišky. Ve skutečnosti dvě z největších kontemplativních postav Řádu byli laičky: Kateřina Sienská a Růžena z Limy.

Právě společný způsob života vyžaduje od komunity bratří rozhodnutí o tom, jak společně žít, tím, že uspořádá denní, týdenní, měsíční, roční čas duchovní obnovy. To vyžaduje účast všech na vytvoření ekosystému, uvnitř kterého si navzájem pomáháme na naší cestě k Bohu a jsme pozorní k příchodu Boha v nás. Z velkodušnosti a někdy z touhy ospravedlnit naši existenci těžko odoláváme mnohým žádostem, které na nás doléhají. Ale jestliže jsme se společně věnovali kontemplativnímu způsobu života, budeme v něm moci najít důvěru pro odmítnutí pokušení k nekonečné aktivitě, která končí prázdnými slovy. Pro náš dominikánský ekosystém je důležité zpívat krásné officium, jak je dobře vidět v mnoha zemích, zvláště v Africe, v některých oblastech Asie či severní Evropě. Mnohé

komunity v Severní Americe se již pokusily o autentickou obnovu. Jinde má člověk spíš dojem, že jde pouze o to rychle splnit svou povinnost.

3.2. Bratrský život

Jsem hluboce zasažen bratrstvím, které jsem všude v Řádu našel. V protikladu k obrazu, který vykresluje dominikána jako ztělesněný mozek, jsou naše komunity téměř vždy poznamenány laskavostí a soucitem. Nicméně, bratři často vyjadřují svoji horlivou snahu o hluboký komunitní život, který často, ale ne vždy, nacházejí, buď protože chybí dialog v komunitě nebo z důvodů požadavků apoštolátu. Nepřestáváme mít naději, že se nám podaří vytvořit pevnější komunity, které nabídnou bratrství a plnost dominikánského života. Když bydlí spolu pouze dva nebo tři bratři, je někdy obtížné poskytnout vše, co hledáme. V Calerueze byl předpis upraven tak, že by dům neměl mít méně než čtyři bratry. Tento předpis byl vzhledem k obtížím, se kterými by se setkávaly misie, když by měly ustanovovat komunity o čtyřech bratrech, podle doporučení z Bologně (193) zredukován. Přesto se komunity s méně než čtyřmi bratry nacházejí ve velkých a dobře ukotvených provinciích; a to není dobrá podpora kvalitního dominikánského života.

3.2.1. Stát se bratrem

Stát se bratrem předpokládá hlubokou změnu úrovně identity, je to druh smrti. V kultuře západní konzumní společnosti to znamená zemřít jistému typu svobody (koupit si, co chce, narysovat si život, jak si přeje), abychom objevili hlubší svobodu. V jiných kulturách to předpokládá překlenout nacionalismus (ve východní Evropě) nebo etnické a kmenové identity (v Africe), abychom patřili ke sv. Dominikovi.

V mnoha komunitách nás znamení identifikují jako „otce dominikány“. Když je naše identita bratří zavalena kněžskou identitou, naše bratrství se v ní oslabuje. Vysvěcení bratři si musí cenit kněžství jako povolání, které je Božím darem, ale ne výměnou za naši identitu bratří Řádu Kazatelů. Potřebujeme teologii, která by vyváženým způsobem integrovala tyto dva póly naší identity. Podle mé zkušenosti, kněžství dává svátostnou hloubku soucitu a lásce, které jsou v jádru života bratra, který tím v žádném případě není méně bratrem. Příliš klerikální vnímání naší identity je jistě spojeno s klesajícím počtem bratří spolupracovníků – to je termín, který se mi nelíbí (srv. B137§3). Bologna vyzývá k znovuzhodnocení tohoto povolání jako integrální součásti dominikánského života. Jistá znamení naznačují, že byla tato výzva zaslechnuta. Bratři spolupracovníci z provincie sv. Alberta v USA se v těchto posledních dvou letech shromáždili, aby osvětlili koncepci tohoto povolání a je naděje, že tento tvůrčí krok bude pokračovat zahrnutím všech bratří spolupracovníků z USA. Ale mnoho jiných provincií, přes nařízení z Bologny (137), toto povolání nepodporuje, buď z nedostatku jasného pochopení jeho podstaty v dnešní době, nebo protože je považováno za „druhou třídu“. Myslím si, že objasnit a povzbudit toto povolání tvoří součást pochopení nás samých jakožto bratří a vede k budování takových komunit, které by se staly „svatým kázáním“.

Dalšími bratry, které někdy opomíjíme, jsou biskupové. Byl jsem ohromen, kolik je dominikánských biskupů, hlásících se k sv. Sabině jako naši bratři. Často mluví o své naději na návrat do komunity, až budou v důchodu.

3.2.2. Společný život

Všechny generální kapituly počínaje Oaklandem (38) doporučily, aby každá komunita pracovala na nějakém „komunitním projektu“. Při kanonických vizitacích jsem viděl, že je to účinný prostředek k rozvoji našich komunit, ale že je vzácně uskutečňován a obecně málo pochopen. Jejich podrobnější popis byl podán v C44, které navrhuje roční setkání, během kterého komunita přijme rozhodnutí o základních prvcích našeho způsobu života (srv. LCO311§13): o chvílích v roce, které si musíme

rezervovat na modlitbu a studium, odpočinek a usmíření, ke slavení a ke kapitulním setkáním. To uvádí komunitu do ekosystému, který nám jako bratřím a věřícím, kazatelům i lidským bytostem dovoluje se rozvinout. Cílem je vytvořit ze skupiny lidí žijících pod jednou střechou komunitu bratří, kteří sdílí společné poslání. Kanonické vizitace provinciála jsou rozhodujícím momentem, který může pomoci komunitám určit svůj společný projekt. Budovat komunitu si žádá čas. Často pro velkou oddanost hlásání evangelia nemáme čas na své bratry. To v konečném důsledku podkopává způsob života, který je nám, bratřím kazatelům, oporou.

V mnoha oblastech Řádu se vyvinulo úsilí konat pravidelné kapituly. A přece zůstávám překvapen počtem domů, kde mě ujišťují, že oficiální setkání nejsou nutná, protože „si všechno řekneme při jídle“, i přes opakované vpády kuchaře, který si často přichází přisednout a přidat se ke konverzaci. Často se nepřisuzuje žádná důležitost oficiálním setkáním, během kterých se písemně přijímají rozhodnutí. Otevřený dialog mezi námi může být znemožněn neřešenými napětími. Role představeného pak spočívá v obtížné přípravě práce uzdravování zranění z minulosti a ve službě prostředníka mezi bratry, aby všichni mohli mluvit v důvěře a otevřenosti.

Snášenlivé bratrství bývá často ohrožováno napětími, spojenými s růzností názorů teologických či politických mezi „pravými“ a „levými“, „progresisty“ a „tradicionalisty“. Tato napětí byla z velké části překonána, i když někdy jen díky vzájemné toleranci, spíše než hlubokým dialogem. Dnes se vytvářejí napětí spíše mezi generacemi a často mezi střední generací lpějící na hodnotách let sedmdesátých a nejmladší generací, která hledá klasičtější řeholní život. Řád, který považuje jednotu a bratrství za jádro své identity by neměl dovolit, aby byla některá částečná koncepce, byť dominikánská, používána jako zbraň k vylučování či očerňování jiných bratří. Tato napětí jsou často spíše plodem vzájemného nepochopení než opravdovou nenávisť. Jsem často hluboce dojat úlohou starších bratří, kteří, tak jak se blíží ke konci svého života, nám ukazují, že řeholní život může vést k Bohu a že se v něm můžeme otevřít jedni druhým. Často jsou oni těmi „uzdravovateli“ komunit poskytujícími „službu optimismu“ (C45).

Nejbolestnějším aspektem života Generální rady je posuzování žádostí o exklaustraci a o dispens od slibů. Musíme bojovat za povolání našich bratří a nenechat je tak snadno se vzdálit od našeho společenství. Zde je osobně odpovědný každý bratr, nejen výhradně představený. V některých provinciích se zdá, že provinciálové a rady příliš snadno rezignují a Generální rada často musela zdůraznit, že řešit situaci odchodem je předčasné. Bojovat o povolání bratra to někdy může znamenat, že budeme muset trvat na tom, aby se tak dělo profesionálním způsobem.

V některých oblastech světa, zvláště v severní Americe, energické dovolávání se spravedlnosti činí nebezpečným brát na sebe dál odpovědnost za bratry, kteří končí tím, že se úplně vzdají Řádu a vyvolává vzrůstající počet žádostí o vyloučení z Řádu. To vede ke kladení velmi složitých otázek o vztahu mezi trváním naší odpovědnosti vůči takovému bratru a naší odpovědností vzhledem ke zbytku provincie, jejíž pověst a finance jsou někdy vážně ohrožovány udržováním tohoto členství.

3.3. Sliby

Jako bratři se rozvíjíme tehdy, když obejmeme naše sliby v radosti a bez dvojakosti jako základní prvky našeho způsobu života, který nás činí svobodnými pro hlásání evangelia. Protože jdou proti většinové kultuře naší doby, musíme po ně pečovat. Věřím, že společnost přesycená konzumem najde zároveň zajímavé a přitažlivé chudé, čisté a poslušné řeholníky. Sliby jdou v protiproudu a zároveň v závislosti na kulturách: svatý chudý muž je tradiční postavou v Indii, ale ne v Africe, kde je bohatství chápáno jako požehnání. Ale v každé kultuře musíme hledat, jak mohou být naše sliby inkulturovány a jak jim zároveň protirečit a jak je ve jménu Evangelia pohoršovat. Během formace a zvláště v noviciátu, se mluví o slibech, ale je vzácné, abychom o nich společně přemýšleli později, aby nám pomohly v zasvěcení se způsobu života, který jsme přijali ve svobodě, a který nám svobodu

nabízí. Často na sebe zkušenost slibů bere privátní charakter (zvláště chudoba a čistota, srv. C43 §I), stávají se záležitostmi mezi bratrem a Bohem, místo aby byly společným způsobem života.

3.3.1. Chudoba

Těmi nejšťastnějšími bratry, které jsem potkal během těchto devíti let, byli ti nejchudší. Jednoduchý život – ne zdrcující a drásající bída rostoucího počtu lidských bytostí – je zjevně přitahující a osvobozující. Hluboce lituji, že jsem neměl čas napsat poslední dopis Řádu o chudobě, neboť ona je jádrem naší obnovy. Jestliže ji obejmeme s nadšením, Řád rozkvetne. Evangelijní chudoba se dotýká otázek prestiže, jednoty a poslání.

Žít jednoduše na úrovni materiální nelze bez ducha chudoby: patřit k malým, vzdát se postavení. V našich komunitách se k znamení prestiže počítá: typ počítače, vlastnictví automobilu, mobilního telefonu, kreditní karty. Předměty možná nezbytné k našemu apoštolátu, ale také někdy vyžadované jako projev důležitosti. Jak vytvořit komunity, ve kterých bychom se osvobodili od těchto malicherných detailů? V mnohých oblastech světa, vyslovit slib chudoby znamená společenský vzestup a přístup k materiálnímu blahobytu. Je to nevyhnutelné. Bratry nelze formovat jako kazatele bez knih, knihoven, počítačů, vyučování, zdraví, možnosti cestovat. Jak uspokojit tyto potřeby a zůstat pokornými? V jiných zemích je zdravotní pojištění výdaj tak velký, že si jej chudí nemohou dovolit. Na jeho zaplacení provincie nebo každý bratr individuálně musí podstoupit enormní finanční zatížení. Bez toho mohou být následky opravdu dramatické.

Chudoba se nachází také v jádru naší jednoty. Jsme voláni k tomu, abychom byli „jedna duše a jedno srdce v Bohu“ (Řehole sv. Augustina) a zároveň: „kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce“ (Mt 6,21). Naše *communio* je též viditelné tím, jak zacházíme s našimi penězi. C43 dává přesná doporučení, vzácně uváděná do praxe, týkající se způsobu, jak žít tento slib v moderní ekonomické situaci. Privatizace chudoby vede někdy k tomu, že neznáme výši příjmu bratří, chybí důvěra a průhlednost. LCO 561, které doporučuje, aby žádný bratr neměl osobní bankovní konto bez dovolení svého představeného, není vždy zachováno. V našich vlastních institucích, fakultách, univerzitách atd. mají někteří bratři přístup k takovému způsobu života, který je odděluje od ostatních.

Na některých kontinentech existuje ostrý smysl pro povinnosti vzhledem k rodině. Jak žije bratr tuto solidaritu se svou rodinou, když má přístup k většímu bohatství než jeho rodiče? Některé entity v Africe čelí této otázce tak, že se rozhodly, že ne bratři individuálně, ale Řád musí nést tento finanční závazek; jiné kladou odmítnutí těchto závazků jako podmínku pro přijetí do Řádu. Otázka chudoby a jednoty Řádu obecně je zpracovávána dále v kapitole 7.1.

Chudoba je rysem našeho poslání. Do jaké míry ovlivňují finanční otázky výběr našeho apoštolátu? Necháváme se přitahovat více apoštoláty, které nám nabízejí kontakty s bohatými? V jistých provinciích se u bratří předpokládá, že získají dostatek peněz na naplnění provinčního rozpočtu a pokrytí svých výloh na zdravotní pojištění. Bude potřeba, aby se bratři zříkali těch nejneproduktivnějších kázání Evangelia s cílem vydělat dost peněz? Budou bratři, kteří vydělávají málo peněz, vítáni v našich komunitách? Neměli bychom kázat, jak nejlépe můžeme, a spoléhat se na Pána, že se postará?

3.3.2. Čistota

Je obtížné ve Zprávě o stavu Řádu objektivně zhodnotit způsob, jakým dnes žijeme slib čistoty. Zčásti proto, že jsme Řád multikulturní s různými konvencemi, co se může říkat a co ne. Během některých návštěv bratři mluví o čistotě, zatímco jiní ji nevzpomínají nikdy. Můj dojem je, že přes všechny boje a eventuální neúspěchy je čistota prožívána v našem Řádu jako opravdová svoboda milovat s čímsi ze spontaneity a štěstí sv. Dominika a Kateřiny.

Přesto musíme čelit několika otázkám; hlavní je vědět jak! O chudobě a různých aspektech našeho citového života – slovo, které se mi vůbec nelíbí – se explicitně diskutovalo na dvou posledních generálních kapitulách. Pociťovali jsme úlevu, že bylo tabu zpřetrháno a že jsme mohli otevřeně hovořit o problémech, kterým jsme často museli čelit v samotě našeho srdce. Byli tam též kapituláři, kterým vadil tento druh diskuse. Výzvou pro nás jako pro Řád je nalezení způsobu, jak společně mluvit o těchto tématech a respektovat přitom jak potřebu vyjádřit se, tak i jistou zdrženlivost.

Nejedná se pouze o kulturní rozdíly. To, co se zde odráží, je spojení mezi životem citovým a naší nejintimnější identitou. Nemůžeme mluvit o Bohu, který je láska, aniž bychom přijali sami sebe jako osoby, které se pokoušejí milovat a kterým se to ne vždy daří. Ve většině současných kultur se překládá jako občasná potřeba sdílet s bratry určité vnitřní boje a být si jistí jejich láskou a podporou. Jaká by byla naše jednota srdce, kdybychom nemohli sdílet boje našeho srdce? Jako řeholníci, poutníci na cestě do Království nenacházíme naši nejhlubší identitu ani v naší sexuální orientaci ani v žádné zvláštní lásce, ale v Kristu. Intimita a průhlednost nutně nepředpokládají, že bychom museli říkat všechno. Správná rovnováha mezi explicitním a implicitním se různí od kultury ke kultuře a od jednoho momentu našeho života k druhému.

Potřebujeme komunity, kde lze objevit, jaká míra čistoty nás může učinit svobodnými pro lásku, které ukáží, že čistota nezabíjí srdce, ale otevírá ho druhým. Potřebujeme komunity, kde bychom mohli mít veškerou důvěru v milosrdenství a soucítění našich bratří, které nám dovolí se po neúspěchu znovu zvednout. Potřebujeme komunity, které bez ustání připomínají, že naše nejintimnější identita je v Kristu. Ne jako u šovinistických nebo homosexuálních subkultur, které pěstují chování nebo postoje, jež kladou sexuální orientaci na první místo a tím znemožňují žít čistotu a podemílají komunitu. Způsob, jakým žijeme náš slib čistoty, má také vliv na naše veřejné svědectví evangelia a hluboce se dotýká našich vlastních bratří.

3.3.3. Poslušnost

Ačkoliv je poslušnost jediným slibem, který jsme slibovali a stojí tudíž v centru našeho řeholního života, přistupuji k němu jako k poslednímu, protože přirozeně vede k následujícímu tématu, kterým je řízení. Dominikánská koncepce poslušnosti předpokládá velmi citlivý a jemný vztah mezi dialogem a svobodou být Řádem poslán kamkoliv. Je jádrem naší identity bratří kazatelů. Protože jsme bratři, poslušnost předpokládá dialog v rozlišování společného dobra; protože jsme kazatelé, musíme být svobodní pro to, být poslání.

Po devíti letech vizitací mám dojem, že většina představených má hluboký smysl pro důstojnost bratří, to znamená, že asignace jsou prováděny jen vzácně bez dialogu, bez citlivého naslouchání bratrovi. Je to znamení pozorného a lidského bratrství tak charakteristického pro náš Řád. Stává se, že je tento dialog veden jako proces vyjednávání, zkusmého přemlouvání nebo handrkování namísto hledání společného dobra. V tomto případě se představený vzdává své svobody asignovat a bratr své svobody být poslán. Citlivá rovnováha v srdci dominikánské poslušnosti je pak narušena. Mnoho provincií vstupuje do nové etapy a pokoušejí se znovunalézt cit pro společné poslání. To se může stát, jen když jsou bratři svobodní k tomu být asignováni. Pro některé provincie bude, po desetiletích strnulosti, nalezení této svobody bolestné, ale ona není zásadní jenom pro naše řízení, ale i pro náš řeholní život. Provincie by se neměla smířit s takovou ztrátou svobody; pokud ano, paralyzuje sama sebe a umírá. Svoboda být poslán také předpokládá, že provincie bude posílat bratra, aby něco splnil a ne, aby jenom zalepil nějakou díru nebo splnil statistiku.

Z křehké rovnováhy mezi dialogem a posláním se rodí v různých kulturách Řádu rozličné výzvy. V západním světě je svoboda někdy příliš úzce uvažována v termínech výběru, také asignace bratří provinciálem by mohly být prováděny hlavně formou vyhledávání dobrovolníků. To, co často drtí

bratra pod nesnesitelným břemenem ukázat, co on sám je schopen udělat, ho zcela zbavuje jeho nejintimnější svobody dát svůj život. Ve více autoritářských kulturách je tendence pokládat poslušnost za podrobení se, ve kterém bratr ztrácí svou důstojnost a je někdy považován za pěšáka, který je přemísťován podle vůle provinciála. Ve společnostech řízených starými lidmi, bude mít možná mladý bratr problémy s vykonáváním své autority představeného. Každopádně je dobře vidět, že by nebylo možné inkulturovat poslušnost ve světle evangelia a naší tradice bez rozlišování způsobu, jakým provokuje dominantní kulturu. Je třeba času k rozlišení mezi inkulturací a zradou.

4. ŘÍZENÍ

Řízení je způsob, jakým každý bratr nese svůj podíl odpovědnosti za náš život a poslání. Naše forma řízení ztělesňuje spiritualitu zděděnou od Dominika. Ústředním tématem všech vizitací je řízení. Ne s cílem soudit bratry, nebo podsouvat provinciím nějaká rozhodnutí, s výjimkou extrémních případů, ale s cílem pomoci bratřím vzít na sebe společnou odpovědnost za svůj život a poslání. Obecně jsem hluboce dojat kvalitou řízení v Řádu. Nejsme vždy nejvýkonnější, ale naše demokracie a důstojnost bratří jsou velmi respektovány. Naše tradice nabízí církvi skvělé svědectví, na které bychom měli být hrdí. Přes občasné stížnosti naše řízení v zásadě funguje.

Protože se naše tradice řízení přičí většině kultur, je obtížné jí porozumět. Je těžká na pochopení pro nás všechny, kdo jsme byli formováni západní politikou stran nebo nedůvěrou, kterou nacházíme v postkomunistických zemích. Zrodit a obnovit Řád znamená tedy upevnit tradici dobrého řízení. A to chce čas. Nestačí číst LCO, i když je to dobrý a vzácně uskutečňovaný začátek! Z velké části řízení Řádu Magistrem spočívá v trpělivém doprovázení entit, dokud se v nich neupevní tradice dobrého řízení, budujícího vzájemnou důvěru a dávajícího „odvahu do budoucnosti“. Během těchto devíti let jsem toho byl svědkem v mnoha zemích, zvláště v provinciích Latinské Ameriky, které překonávaly krize.

Křehkost řízení má obecně jednu či dvě možné příčiny. První je znehybnění, které nastává, když provincie ztratí vůli měnit se, rozvíjet nové projekty nebo opouštět staré. Setrvačnost je často náš hlavní nepřítel! Jiným faktorem schopným podemlít naše řízení, je špatné užívání slov. Od nás jako kazatelů se může očekávat, že budeme extrémně pozorní k moci slov. Není tomu vždy tak. Když druhým říkáme tvrdá, přehnaná slova, aniž bychom se starali, jak budou pochopena, nebo když vyzrazujeme důvěrná sdělení, ničíme vzájemnou důvěru v jádru dominikánského řízení.

4.1. Místní představení

Již jsem se dotkl konventních kapitul a komunitních setkání (3.2.2.). Najít bratry, kteří by chtěli a byli by schopní být představenými, je pro mnoho provincií problémem. Relativní nedostatek bratří ve střední generaci vede často komunity k tomu, aby buď volily bratry, kterým už vypršel věk pro řízení a kteří už by si rádi odpočinuli nebo mladé bratry, kteří stěží dokončili formaci a neměli by tak rychle nést tíhu řízení. Proto je někdy obtížné najít bratry nadšené z myšlenky stát se představenými a tak se rozvíjí tradice vyptávání se bratří před volbou, aby se vědělo, jestli mají chuť být „kandidáty“. Mám vážné výhrady k tomuto postupu, neboť idea „kandidátů“ je přímo vnesena z jiného typu demokracie, politiky stran. Pro nás je přijetí volby aktem poslušnosti k vůli bratří. Četní bratři, kteří by byli možná nejlepšími představenými, budou odmítat být „kandidáty“, ale měli by možná přijmout volbu poslušností.

Volba představeného pro dotyčného bratra často znamená vzdání se důležitého apoštolátu, někdy podstatného pro poslání provincie. Dobrá vůle bratří připravených poslechnout a přijmout úkol musí tedy být vyvážena odvahou provinciála zneplatnit volby. Provinciál musí respektovat demokratická práva bratří, ale pamatovat, že byl též demokraticky zvolen, aby rozvinul poslání provincie.

Stále na téma poslušnost, jinou častou výzvou je najít správnou rovnováhu mezi hlasem kapituly a svobodou, kterou má převor pro to, aby měnil věci. V důsledku nedostatku bratří schopných vzít na sebe tyto úkoly dochází k tomu, že mnoho představených přebírá více odpovědností, např. jsou též syndiky. To vede ke koncentraci odpovědností do rukou jednoho bratra a to je opak naší tradice. Někteří bratři se takto stávají převory profesionály, přecházejí z komunity do komunity a často ztrácejí opravdový smysl pro roli kapituly a hlas bratří. Jiné provincie jsou poznamenány strnulostí tak, že představení zvolení zvnějšku jsou blokováni bratry, kteří odmítají jakoukoliv změnu. Jestliže je bratr zvolen do funkce představeného, je třeba mu dovolit řídit, rozvinout diskusi a měnit věci, jinak by bylo nespravedlivé ho volit.

4.2. Vikariáty

Posílit vikariáty je vážnou starostí, která bude, jak doufám, probírána na generální kapitule. Požádal jsem malou komisi generální rady, aby připravila zprávu analyzující situaci; najdete ji v dokumentech zaslaných kapitulářům.

Vikariáty (generální, regionální a provinční) se rozvinuly v rámci misionářské extenze Řádu v posledních stoletích; jsou to první kroky k založení nových provincií. Od generální kapituly v Římě (1983) se mohou jako takové vyjadřovat silnějším hlasem na generálních kapitulách. Ale některé vikariáty zůstávají i po letech od svého založení křehké, mají problémy vyvíjet se tak, aby se staly provinciemi a asi se jim to ani nikdy nepodaří. To lze vysvětlit nedostatkem povolání nebo příliš omezeným územím. Je pro ně vzhledem k malým komunitám a nedostatečné rozmanitosti úkolů často obtížné dát dohromady autentickou dominikánskou formaci pro mladé. To znamená, že některé vikariáty nabízejí pouze částečnou zkušenost s dominikánským životem a mají tedy obtíže s přitáhnutím a podpořením povolání. Jak se mohou tyto vikariáty rozvinout a nabídnout širší zkušenost Řádu? Snad tím, že posílí svazky s mateřskou provincií nebo tím, že se sjednotí s jinými entitami téže oblasti. Jestliže sama mateřská provincie postrádá povolání, může též uvažovat o vybudování užšího vztahu s jinou provincií téže oblasti nebo o sjednocení se s ní (jako tomu bylo v případech Brazílie a Vietnamu).

Některé vikariáty se cítí svou mateřskou provincií opomíjeny. Tato starost byla vyjádřena během nedávného regionálního setkání bratří v Africe. Vikariáty tvoří nedílnou součást provincie, která je za ni odpovědná. Asignace provincií ve vikariátech nesmí odnímat dobrovolníky, ne víc než v každém jiném konventu mateřské provincie. Vztahy s mateřskou provincií jsou někdy poznamenány zraněními z doby kolonialismu, ale to není v žádném případě omluva pro to, zbavit se odpovědnosti. Na provinčních kapitulách mají potřeby vikariátu, především nároky na bratry, tvořit integrální součást plánů provincie.

Četné vikariáty musí projít transformací svého života a poslání. Obecně platí, že, když je Řád zakládán na novém území, získáváme nejprve pevnou půdu pod nohama tím, že přijmeme farnosti. Pak přijde chvíle, kdy se první povolání začínají účastnit poslání vikariátu, kdy se pocítuje potřeba přejít k rozmanitějšímu poslání, které odráží nároky mladých na plný dominikánský život. To eventuálně předpokládá radikální restrukturalizaci vikariátu, která může být bolestná a v tomto stádiu je podpora mateřské provincie zvláště potřebná, aby mohli mladí bratři rozvinout nové plány.

Řád má devět generálních vikariátů, jejichž vyšší představený je vikářem Magistra Řádu, který je někdy nucen doprovázet vikariát v jeho vývoji. V některých případech, kdy měl generální vikariát potíže s řešením svých problémů, jsem musel jmenovat delegáta, aby se účastnil kapituly mým jménem.

Udržovat všechny struktury nezbytné pro správu a formaci je někdy pro generální vikariát drahé. Družba s nějakou provincií zde může být řešením.

4.3. Provincie

4.3.1. Povaha a rozdělení provincií

Podle M208 jsou provincie instituce „plně nesoucí dynamiku Řádu“. Alespoň v těchto posledních letech se odpovědnost za rozvoj života a poslání Řádu situovala na úroveň provincií. Provincií může být entita, která splňuje požadavek LCO na minimální počet bratří a konventů, je schopna zajistit formaci bratří, činnost studijního centra, má rozmanité apoštoláty, účastní se univerzálního poslání Řádu a vykazuje jistou finanční stabilitu. Caleruega navrhla, aby následující kapitula zvažila zvýšení minimálního počtu bratří požadovaného pro vytvoření provincie ze 40 na 60 (91§4), ale Bologna to neshledala vhodným. Nyní jsou čtyři provincie s méně než 60 bratry.

Pro zaručení struktur Řádu nutných pro uchování jeho života a poslání, jsou provincie v ustavičném procesu tvorby, sjednocování nebo rozdělování se. V roce 1993 byly vytvořeny provincie v Nigerii, Indii a viceprovincie na Slovensku. Provincie Francie byla vytvořena sjednocením předcházející provincie Francie a Lyon. Počet italských provincií klesl ze šesti na tři. Provincie Bartolomé de Las Casas v Brazílii byla vytvořena sjednocením provincie sv. Tomáše s vikariátem sv. Kateřiny (Itálie) a sv. Martina de Porres (Malta). Ve Vietnamu se vikariát provincie Francie připojil k provincii Královna mučedníků. Provincie v Maďarsku, sv. Tomáše v Belgii a v Chile byly zredukovány na generální vikariát.

Později bude muset Řád přemýšlet o svých budoucích institucích na severu Evropy, kde provincie Flandry a Nizozemí mají málo povolání a v Karibské oblasti, kde je sedm vikariátů na malý počet bratří. Možným řešením nemusí nutně být sjednocování, ale vytvoření nových struktur. Zřídit, sjednotit, zredukovat provincie je někdy bolestné a složité, neboť se to dotýká naší identity synů jedné provincie. Řád si uchová nezbytnou pružnost pro to, aby prošel těmito transformacemi, které stále tvoří součást našich dějin, pouze když nenecháme nacionální, regionální, etnická či kmenová napětí zablokovat vybudování provincií schopných dynamicky sloužit našemu poslání.

4.3.2. Provinční kapitula

Poslání provincie kvete pouze tehdy, když má kapitula odvalu přijmout i někdy bolestná rozhodnutí, nutná k přijetí nových výzev k hlásání evangelia. Před padesáti lety mělo mnoho provincií vskutku velmi silný cit pro provinční poslání, prezentované obecně různými institucemi: školami, farnostmi, studijními centry, misemi v zahraničí. Po II. vatikánském koncilu nastala exploze kreativity, se kterou bratři hledali nové prostředky pro hlásání evangelia, ale často v individuálních funkcích. V mnoha provinciích šla privatizace našeho kázání ruku v ruce se ztrátou důvěry v autoritu provinční kapituly, která definuje společné poslání a autority provinciála, který pro něj asignuje bratry. Myslím si, že se nalézáme v nové etapě našich dějin. Většina provincií se pokouší znovuobjevit cit pro sdílení poslání, do kterého se mohou zapojit všichni bratři. Pro některé provincie je to po letech těžké strnulosti a s bratry považovanými za někoho, s kým nelze „hnout“, bolestné. Pouze když bude mít provincie důvěru ve svou autoritu definovat nějaké poslání, budeme se moci chopit nových iniciativ, obnovit intelektuální poslání Řádu a zřídit nové fundace. Bude tomu tak, pouze když bratři, kteří se angažují ve veřejných debatách, píší, připravují vysílání, nasazují se pro spravedlnost, budou ujištěni, že to nedělají individuálně, ze soukromého podnětu, ale uvnitř poslání Řádu.

Provincie, ve kterých klesají počty bratří, začínají často jednání bolestivou otázkou: „Které domy by se měly zavřít?“. Takto lze snadno uvíznout v mentalitě demoralizujícího ústupu, který bere odvalu povoláním. Je důležité, aby kapitula začínala spíše tak, že se budeme ptát, jaké projekty by se měly rozvinout, které nové komunity založit. Pak se přijmou možná bolestivá rozhodnutí o zavírání, ale ve světle zvolené budoucnosti a v linii putování srdce, ducha a poslání. Jsem dojat způsobem, s jakým

si některé entity, jako provincie Nizozemí a generální vikariát sv. Tomáše Akvinského v Belgii, uchovaly svobodu pro nové iniciativy i přes klesající počet bratří. Nicméně kapitula musí často učinit obtížná rozhodnutí, která způsobí utrpení. Nepokusí-li se to udělat, provincie ochrne a provinciál nebude moci vykonávat svou úlohu. To je nespravedlivé vůči němu a nakonec i vůči bratřím.

Dobře rozhodovat lze pouze, když jsou kapituly dobře připraveny. Často tomu tak není a kapituly buď přijmou taková rozhodnutí, která je třeba následně zrevidovat, nebo jednoduše odmítnou přijmout jakékoliv rozhodnutí a přispějí tak k „mysteriu zmizelé odpovědnosti“. Ale dobrá příprava neznamená, že jednotlivé strany, které jsou v provincii ve hře, musí přijít na kapitolu připravené prosadit své politiky. Řídit odpovědným způsobem to znamená také odpovědět ve společném hledání společného dobra těm, kteří mají odlišné názory, než máme my.

Některé entity mají problémy vést své kapituly ke konsensu nebo vzít obtížná rozhodování za správný konec a to z různých důvodů: napětí uvnitř entity, křehkost po létech pronásledování, nerozhodnost/tváří v tvář problémům. V naší tradici je důležité, aby byla respektována komplementarita, a aby Magistr Řádu a generální rada odmítala tlak zcentralizovat rozhodování. Nicméně někdy jen to, že jsem zavedl proces zprostředkování, pomohlo entitám dosáhnout konsensu a přijmout rozhodnutí. Vzácně se posláni osobního delegáta, aby se účastnil kapituly s autoritou Magistra Řádu, ukázalo plodným a bratři to uvítali. Byl to však někdy jediný způsob, jak vytáhnout řízení z ochrnutí a povzbudit bratry, aby nechali minulost za sebou a měli odvahu do budoucnosti.

4.3.3. Provinciál

Uvědomil jsem si obrovskou důležitost provinciála, který může postupně budovat jistotu a důvěru v provincii nebo je za pár měsíců zbourat. Z malého počtu bratří střední generace je někdy obtížné najít bratra, který by měl zároveň odvahu přijmout výzvy a nadšení pro boj s netečností a zároveň si uchovával hluboký respekt k důstojnosti každého bratra. Ale bratři musí odolávat pokušení zavalovat provinciály svými neúspěchy a omezeními. V některých provinciích existují „opoziční strany“. My všichni volíme provinciála, dokonce i ti, kteří dali svůj hlas jinému, a také ho všichni musíme podporovat. Spravedlnost a milosrdenství to vyžadují.

Někteří provinciálové jsou tak zaměstnáni řešením problémů, že už jim nezbývá vůbec čas ani energie na plány do budoucna. Někdy je nutné řešit vážné problémy, ale to nesmí zničit naši svobodu iniciativy. Je důležité, aby provinční rada nabídla provinciálovi podporu, kterou potřebuje, aby se mohl vyvarovat jednoduché reakce na obtíže, jinak provincie přestane moci udržovat svůj vlastní život a poslání. Bratři se budou cítit jako záplaty na díry spíš než jako ti, kdo jsou vyhledáváni pro hlásání evangelia. To nejdůležitější pro řízení a někdy zanedbávané jsou kanonické vizitace. Provinciál se musí setkat individuálně s každým bratrem a dát mu svobodu sdělit to, co má v hloubce svého srdce, strávit čas s komunitou, sdílet s bratry svůj život a neodjet hned, jak je to možné. Je důležité, aby dopis byl napsán pokud možno hned po vizitaci.

V posledních letech jsou čerstvě zvolení převoři zvaní na plenární zasedání generální rady. To pomáhá radě porozumět, jakou podporu můžeme nabídnout provinciím a provinciálům poznat Radu. Už jsem byl dlouho provinciálem, když jsem objevil, že se Generální prokurátor nezabývá financemi. Můžeme podepřít provinciály ještě i jinými prostředky?

V mnoha řádech a kongregacích se organizují setkání pro nové provinciály, aby je uvedli do této funkce. Mělo by to význam na regionální nebo na generální úrovni?

4.4. Regionální spolupráce

Regionální spolupráce je zvláště důležitá tam, kde se Řád právě rodí nebo kde počty bratří klesají.

Zabývaly se tím tři poslední generální kapituly. Regionální struktury nyní existují ve všech regionech. CIDAL (Latinská Amerika) je pravděpodobně nejvýkonnější. IAOP (Afrika) poskytuje vzájemnou podporu tak důležitou pro zrození Řádu na tomto kontinentu. V Asii dobře funguje spolupráce ve formaci, ale regionální struktury nejsou dosud pevné. Statuta pro struktury spolupráce mezi bratry a sestrami budou tento rok přednesena v Lahore k odsouhlasení. Po generální kapitule v Mexiku byla vytvořena IEOP (Evropa). Provinciálové USA zvou Kanadu a Mexiko ke každoročním setkáním. Tyto regionální struktury nejsou omezeny striktními geografickými hranicemi. Fungují? Je třeba, aby byly pevné, pokud chtějí, aby jim provincie nabízely reálnou podporu, ale existuje jistá zdrženlivost přijmout spolupráci v celém rozsahu, protože by to mohlo oslabit moc provinciála asignovat bratry. Je též přání zachovat přímý vztah provinciála k Magistrovi Řádu.

Pokrok byl uskutečněn na vnitro-regionální úrovni. Loni byla schválena statuta JIP (*Junta Ibérica de Provincias*). Po staletích dobře usazeného provincialismu je vidět jisté úsilí o spolupráci pro oživení našeho poslání na Iberském poloostrově se společným noviciátem a profesorským sborem, komunitou pověřenou podporou povolání pro celé Španělsko a spoluprací na internetu. V dubnu roku 1998 právě po mé návštěvě všech provincií se stalo setkání provinciálů a členů rad momentem obratu, který by bylo možno označit za konverzi života Řádu na poloostrově. V Itálii také existuje smlouva o společné formaci. Členové rady polské provincie a generálních vikariátů Ruska, Ukrajiny a Pobaltských států se sešli, aby rozvinuli spolupráci na založení Řádu ve východní Evropě.

Je vidět, jak v každé provincii vynikají „pilíře“, které mají povzbuzující funkci pro život Řádu a pomáhají křehčím entitám. Provincie v Kolumbii velkodušně spolupracovala s provincií v Ekvádoru tím, že posílala mladé bratry podporovat a formovat nová povolání. Provincie v Mexiku nabídla zásadní pomoc viceprovincii ve střední Americe. Provincie na Filipínách hraje stále rostoucí roli v rozvoji Řádu v Asii. Podobnou roli bude hrát, jak doufám, Nigerie v Africe. Noviciáty a studijní domy ve Francii, Polsku, Kolumbii, na Filipínách a v západní Africe jsou pro dotyčné regiony podstatné.

4.5. Magistr Řádu a generální kurie

4.5.1. Generální rada

Generální rada mi během těchto let poskytla skvělou podporu poznamenanou láskou Řádu, přátelstvím, velkodušností a vzájemnou důvěrou. Dvě třetiny roku jsem na cestách a v tu dobu řízení Řádu závisí na výkonné radě. V Mexiku kapitula potvrdila důležitost navrhnout Magistrovi Řádu do rady „muže dobrého řízení“ (M182). Řád ocenil toto zapojení se. Myslím, že je snadnější určit nejlepší kandidáty, když se nesleduje systém střídání přijatý některými regiony, podle kterého provincie poskytují socia, když na ně přijde řada.

Protože členové rady tráví většinu času na cestách, pocházejí ze zcela odlišných kultur (13 členů rady je ze 13 zemí pěti kontinentů) a mluví různými jazyky, je náročné zajistit dobrý chod a spolupráci. K fungování rady byly také přineseny různé změny. Vikář Magistra Řádu zastává nyní funkci šéfa kabinetu se specifickou odpovědností jako je organizace plenárních zasedání generální rady a kontrola všech akt spolu s Magistrem Řádu. Rada se schází jednou týdně k četbě evangelia a k neformální večeři. Dvakrát ročně vyjíždíme na čtyři dny, abychom si sdělili, co jsme mezitím vykonali, a také naše starosti a naděje. Třetí krátké plenární zasedání generální rady se koná na Popeleční středu. Role syndika Řádu se rovněž změnila (7.4.2.).

V Mexiku byly odsouhlasena reorganizace generální rady: sociové pro střední a východní Evropu a pro severozápadní Evropu a pro Kanadu byli nahrazeni socii pro severní Evropu a pro francouzsky mluvící entity. Kapitula v Providence musí rozhodnout, jestli je nyní zapotřebí jiné reorganizace. Dosud byli zvlášť sociové pro Španělsko a Portugalsko a pro Itálii a Maltu. Často bylo navrhováno,

že by stačil jediný socius pro jižní Evropu. Na obou stranách jsou pádné argumenty. V případě jediného socia pro jižní Evropu, by si měla kapitula přát, aby byl tedy v radě vytvořen nějaký jiný úřad (LCO 425§II)?

4.5.2. Generální kurie

V 2.4.1. jsem vyznačil, že pro aplikaci rozhodnutí nedávných generálních kapitul do praxe jsem jmenoval jistý počet nových generálních promotorů (pro dominikánskou rodinu, pro laikát, pro internet). Vývoj skupiny promotorů pracujících v úzké spolupráci dává dobrý impuls k naší celosvětové misionářské odpovědi. Vzhledem k jejich veliké práci se jim od sekretariátu dostává málo pomoci. Předvídal jsem vzrůst výdajů spojených s těmito novými jmenováními a žádal jsem, aby byl rozpočet Řádu navýšen o 10%. To se neukázalo být nutné a kontribuce nebyly vybrány. Bratři mají někdy dojem, že se generální kurie bez přestání rozrůstá a vyžaduje čím dál větší výdaje a čím dál větší kontribuce. Rád ujistíuji kapitolu, že na to není pravda. Generální kurie se od roku 1992 zredukovala stejně jako vybírané částky (srv7.1.). Generální kurie zahrnuje také generálního postulátora a jeho asistenta, syndika domu, bratry, kteří pracují v archivech, pro IDI, pro baziliku atd., jimž jsem vděčný za jejich službu Řádu.

Vidím dvě otázky týkající se generální kurie, které by měly být odpovězeny. Nejprve na vnitřní úrovni jde o překlady textů: existuje velké množství dokumentů napsaných generální radou a pro IDI, které je potřeba přeložit. Nyní tato práce zahrnuje spolupráci mnoha lidí často značně přetížených. Jak poskytnout kurii účinnější podporu? Můžeme vyzvat další překladatele, kteří nejsou vázáni na sv. Sabinu? Dále, jak nejlépe představit Řád a jeho poslání v médiích? To tvoří součást našeho kázání. Zkusil jsem několik experimentů bez velkého úspěchu. Většina velkých řeholních řádů má oddělení veřejných vztahů nebo komunikace. Co bychom potřebovali my?

4.5.3. Kanonické vizitace

Navštívil jsem prakticky všechny entity Řádu a setkal se individuálně prakticky se všemi bratry. Bylo to mimořádné privilegium a radost. To, o čem jsem psal ve svých dopisech Řádu, jsem se naučil během těchto vizitací. Viděl jsem vitalitu Řádu, odvahu a oddanost bratří. Hodně pošty poslané na generalát se týká problémů. Tyto návštěvy mi pomohly mít velkou naději do budoucnosti. Jsou též znamením jednoty Řádu a naším společným slibem Magistrovi Řádu. Během těchto cest jsem se účastnil několika set setkání dominikánské rodiny, která mi pomohla vytušit její potenciál pro naše kázání.

Tyto vizitace mi zabraly mezi sedm až osm měsíců v roce. Je to fyzicky vyčerpávající. Obdržel jsem milost dobrého zdraví, ale to by nemusel být případ příštího Magistra Řádu. Kvůli tomuto programu jsem nemohl dělat mnoho jiných věcí. Měl jsem jen vzácně čas se účastnit regionálních a vnitro-regionálních setkání (dvakrát IAOP a provinciálů Iberského poloostrova, jedenkrát CIDAL, Asie-Tichomoří, Spojené Státy, Evropa). Mohl jsem se účastnit pouze tří synod církve (řeholní život, Oceánie, Evropa). Mohl jsem spolupracovat jen částečně s *Unione dei Superiori Generali*, přesto, že jsem členem její teologické komise. Musel jsem odmítnout mnohá pozvání k přednáškám, např. na generálních kapitulách jiných řeholních řádů a kongregací. Mám málo času rozvíjet kontakty s Dikasterií Vatikánu.

Generální kapitula v Bologni doporučila, aby početnější provincie, kde osobní setkání každého bratra s Magistrem Řádu není snadné, daly, po dohodě s Magistrem Řádu, prioritu komunitním setkáním, eventuálně s přeskupením bratří podle apoštolátního nebo geografického zaměření (199). Bude záležet na kapitule a na příštím Magistrovi Řádu, jak bude vést tyto vizitace. Já jsem přikládal velikou důležitost individuálním setkáním s bratry a zvláště s mladými, neboť kanonická vizitace není pouze posouzením aktuálního stavu provincie, ale i přípravou budoucnosti. Magistr může navštívit celý Řád

v pouhých šesti měsících za rok - jako to dělal bratr Damián (Mexiko, Acta, Relatio, str. 195), ale provinciálové musí mít realistická očekávání toho, co může být splněno. Je užitečné shromáždit bratry do centrálních komunit namísto toho se pokoušet navštívit každou komunitu. Rozvinul jsem praxi navštěvovat početnější provincie se dvěma socii, aby se mohl každý bratr setkat se mnou pak na delší dobu s jedním nebo druhým sociem.

LCO 398§II (nové vydání LCO nezahrnuje změnu přijatou v Oaklandu) požaduje, aby byl Řád vizitován dvakrát Magistrem nebo jeho delegáty během mandátu Magistra. Zdaleka ne všechny entity přijaly tyto dvě návštěvy během mého mandátu. Zčásti protože si sjednocení čtených provincií vyžádalo dlouhý vývoj, během kterého by byly vizitace nevhodné; a pak bylo lépe pomoci některým entitám s uskutečňováním závěrů vizitace procesem doprovázení spíše než druhou vizitací. Nicméně považuji za vysoce doporučeníhodné, aby bylo LCO v mezích možnosti zachováno. Častější návštěvy by byly nahlíženy způsobem trochu méně dramatickým, s realističtějšími očekáváními vzhledem k Magistrovi Řádu. Obvykle jsem žádal socia pro danou oblast o zajištění druhé vizitace kromě případu jeho vlastní provincie; vždy byl doprovázen druhým vizitátorem. Tyto vizitace mohou trvat delší dobu než vizitace Magistra Řádu.

4.6. Generální kapitula

Generální kapituly jsou svrchované momenty, kdy Řád přijímá rozhodnutí, která se týkají jeho celosvětového poslání. Bratři jsou někdy skeptičtí k účinnosti kapitul, ale tak jako u dýchání by se jejich účinnost ukázala okamžitě, kdyby se od nich ustoupilo. Generální kapituly jsou někdy významné novými perspektivami, které uvádějí, např. definice čtyř priorit kapituly v Quezon City (1977) a jejich dynamická interpretace kapitulou v Avile (1986) hluboce ovlivnily způsob, jímž Řád zformuloval své poslání. Diskuse o citovém životě v Calerueze a Bologni pomohla bratřím čelit osobním intimním otázkám s novou vzájemnou důvěrou. Zpráva o poslání a dominikánské rodině v Boloni nastartovala vzájemnou spolupráci. V ostatních momentech je významnou přijatá legislativa: ta o vikariátech ve Walberbergu (1980) a Římě (1983) dala novým entitám silnější hlas v Řádu a ta o jurisdikčních rámcích spolupráce v Calerueze a Bologni nese již své plody. Generální kapituly jsou tedy pro rozvoj celosvětového poslání Řádu podstatné. Moudrost spočívá v tom, vědět, kdy potřebujeme inspirující dokument a kdy potřebujeme upravit LCO.

Doporučení, exhortace a petice – víc než 300 za poslední tři generální kapituly – jsou výrazem našich dobrých úmyslů, ale nemusí být vždy účinné, zvláště když se množí do nekonečna. Snad by generální kapitula mohla také užít své autority nad Řádem účinněji tím, že by rozhodla o tom, co by měly dělat provincie místo, aby neustále pověřovala Magistra Řádu dalšími a dalšími úkoly!

5. POVOLÁNÍ A FORMACE

5.1. Povolání

Mnoho mladých, kteří přicházejí do Řádu, ukazuje, že dominikánské povolání zůstává přitažlivým. Naléhavost našeho poslání kázat je evidentní ve světě, který hledá svůj smysl. Náš život přitahuje mladé, kteří mají velkou touhu po komunitě. Přesto nemálo provincií musí ještě horlivěji podporovat povolání. Důvěřujeme tomu, že naše dominikánské povolání stojí za to, aby bylo žito a pokusme se pozvat druhé, aby se k nám připojili. Jde o víc než o náborovou kampaň. Nejprve jsme pozváni k tomu, být vnímaví k Bohu, který nás volá za své učedníky; získávání povolání tedy tvoří součást našeho kázání.

Napsal jsem všem vyšším představeným dopis o podpoře povolání tím, že jsem podtrhl důležitost promotorů na plný úvazek. Odpověď byla vcelku příznivá. Naše zviditelnění je rozhodujícím prvkem.

Je třeba, aby nás bylo vidět jako kazatele, kteří vstupují do diskusí o své době slovem nabídnutým světu žiznicím po Bohu. Náš způsob života s sebou také nese zviditelnění se. Jsme vnímáni jako bratři, kteří se společně modlí? Hodně provincií a především kláštery mnišek nacházejí v internetu novou a plodnou formu zviditelnění se ve světě mladých. Španělské provincie utvořily interprovinciální tým pro podporu povolání.

Stále málo provincií vzalo vážně výzvu dodat odvahu povoláním bratří spolupracovníků a rozvinout pro ně solidní program formace. Ve skutečnosti potkávám často velmi nadané mladé lidi, kteří se cítí osloveni tímto povoláním, ale říkají, že nejsou pobízeni ani ke vstupu do Řádu ani stát se bratry. Podporovat povolání to také znamená starat se o povolání těch, kteří už jsou našimi bratry. Když je vidět, že našim povoláním věnujeme pozornost, bude mít naše pozvání ke vstupu do Řádu větší sílu.

5.2. Formace

Mladí jsou často přitahováni přáním žít v komunitě, ale je to také jejich největší obtíž. Rozpad rodiny ve většině společností a extrémní individualismus, který to doprovází, způsobuje, že mnoho kandidátů Řádu má malou zkušenost s tím žít nebo i jen jíst s druhými lidmi. V mnoha provinciích je první etapa formace čím dál víc zaměřena na základní socializaci. Tím se chce říct, že proniknout do mnohých aspektů našeho společného života je problémem. Dominikánskou koncepci poslušnosti se svou citlivou rovnováhou mezi dialogem a přijetím vůle bratří je obtížné předávat ve společnosti, která považuje svobodu za právo být nechán na pokoji a poslušnost za podřizování se.

Vcelku mám dojem, že se kvalita formace na úrovni prenoviciátu a noviciátu v posledních letech značně zlepšila. Nicméně se ještě často stává, že na počátku institucionálních studií formátoři nedostatečně individuálně doprovázejí bratry a že se přikládá příliš málo pozornosti jejich řeholní, lidské a duchovní formaci. LCO 156, kde se praví, že „hlavní odpovědnost za osobní formaci náleží samotnému kandidátovi“, je často špatně vykládáno, formátory i formovanými. Domnívají se, že studenti nepotřebují, aby se jim věnovala pozornost. Léta studií by měla být uvedením do živé tradice teologie a reflexe (viz 2.2.1) zakořeněné ve způsobu života. Je třeba, aby nám byla nabídnuta kvalitní formace, kde by byly studium, modlitba, poslání a společný život hluboce spojeny. V mnoha studijních domech se málo přemýšlí o tom, jak žít naše sliby nebo jak se stát muži modlitby. Vidíme často určitou zdrženlivost formovat bratry v oblastech sexuality a citového života (B90) nebo ke sdílení víry v komunitě (B95).

Formace je také uvedením do sdílení odpovědnosti. Je třeba, aby mladí bratři viděli, co konkrétně znamená naše demokratické řízení a jak sdílíme společnou odpovědnost za společné dobro. Je třeba, aby se ti, kteří se formují, naučili účastnit se debat v komunitě. V některých komunitách nemají mladí před slavnými sliby žádnou odpovědnost, v jiných komunitách celá tíha odpovědnosti za společný život spočívá naopak na jejich ramenech a slavné sliby někdy vnímají jako vysvobození z těchto starostí! Některé entity s mnoha mladými ve formaci, zvláště v Latinské Americe, mají potíže s budováním formačních komunit a potřebují pomoc starších provincií. Musíme být mobilní, abychom mohli budovat budoucnost.

Léta, která následují po slavné profesi a kněžské svěcení jsou často momentem krize a někdy, zvláště na západě, momentem odchodu. Je tomu tak v celé církvi a týká se to všech kongregací. Jak formovat bratry, aby čelili této krizi a jak je v tomto přechodu doprovázet? Prodloužením doby trvání formace se nic neřeší, protože krize je vyprovokována faktem zasvěcení se, tak jako v manželství. Co alespoň musíme udělat je, asignovat bratry do komunit, kde se jim dostane veškeré potřebné podpory a plnosti dominikánského života, pro který byli formováni. Dopis bratra Damiána Byrne o „prvních asignacích“, závažnější než kterýkoliv jiný, je vzácně uskutečňován. Hodně provincií organizuje každoroční setkání všech bratří, kteří mají méně než 5 let od profese nebo svěcení, aby si mohli sdílet své zkušenosti a vzájemně se povzbudit.

5.3. Formátoři

Relativní nedostatek bratří ze střední generace způsobuje, že je často obtížné najít dobré formátory. Buď se musíme obrátit na starší bratry, kteří už možná ztratili kontakt s kulturou mladých (ačkoliv se to někdy více týká střední generace!) nebo na mladé bratry, kteří sotva dokončili svou vlastní formaci. Řešením by mohl být tým formátorů zahrnující více generací. Často potencionálně nejlepší formátoři jsou zcela zapojeni do apoštolátu a nepřejí si být jmenováni. Pokušením pak je hledat dobrovolníky a to se ukazuje za obecně nešťastné. Musíme žádat ty, kteří vyhovují nejvíce, i kdyby to znamenalo, aby opustili důležitý apoštolát nebo službu představeného. Provinciál musí chránit formátory před přetížením jinými úřady a nemít strach odmítnout jejich postulaci na úřad představeného.

Všechny nedávné generální kapituly trvají na formaci formátorů. Bologna doporučila, aby byli „jak je to možné jmenováni s předstihem, aby měli čas se náležitě připravit na svůj úkol“ (108). Děje se tak jen vzácně, protože bratří nechtějí svazovat svobodu kapitul. Řešení tkví v prodloužení jmenování předcházejícího formátora, aby jeho následník měl čas se připravit. B113 doporučovalo také regionální spolupráci ve formaci formátorů. V Africe se konají pravidelná formační setkání formátorů. Na Filipínách existuje tříměsíční kurs formace formátorů z oblasti: bratří i sester a setkání bratří formátorů se koná každé dva roky! V Latinské Americe každá oblast pořádá každé dva roky svá setkání formátorů. Formační programy ve Spojených Státech vede institut *Aquinas*. Setkání formátorů ze střední a východní Evropy se konalo letos během tří dnů. V západní Evropě se scházejí formátoři ze Španělska, Itálie a Francie. Formátoři z provincií z Anglie a Irska jsou prakticky sami bez spojení.

Malá komise Generální rady se pravidelně schází, aby diskutovala o otázkách, s kterými se setkáváme při vizitacích Řádu. Poslal jsem všem formátorům dotazník, ve kterém jsem se ptal, jakou jinou podporu bychom jim mohli poskytnout na mezinárodní úrovni. Jako důsledek jejich odpovědí byla v roce 1999 vydána kniha *Initialis Formatio Fratrum Ordinis Praedicatorum: Documenta recentiora* ve španělštině, angličtině a francouzštině.

Byla rovněž vytvořena databanka jmen bratří a sester, kteří jsou odborníky v různých oblastech formace. Ptali jsme se také, zda by bylo žádoucí, aby formace formátorů probíhala na celosvětové úrovni Řádu, jako škola magistrů noviců, která existovala při generalátu před II. světovou válkou nebo jako kurs organizovaný sestrami dominikánkami v Quatro Cantoni až do začátku devadesátých let. Ale to zjevně to žádoucí není. Některé mezikontinentální formace by mohly být užitečné, např. přes *Institut Aquinas* ve Spojených Státech a program na Filipínách.

6. DOMINIKÁNSKÁ RODINA

6.1. Ke společnému poslání

Bologna (34-42) vyzvala celou dominikánskou rodinu, aby rozvinula společné poslání. To už se děje na nesčetných místech: týmy kázání se sestrami, spolupráce ve studijních centrech a nových místech poslání. Podle požadavku C94 jsem jmenoval generálního promotora pro dominikánskou rodinu. To, že je zároveň sociem pro apoštolský život, ukazuje hluboké pouto, které sjednocuje dominikánskou rodinu a poslání Řádu. V každé nové fundaci bychom se vždy měli ptát, jak spolupracovat na upevnění přítomnosti celé dominikánské rodiny. Jaké bude naše poslání ke všem?

Rozvinutí spolupráce klade otázku identitě všem větvím rodiny sv. Dominika: v jakém smyslu jsou dominikánské mnišky, sestry a laici kazateli? V čem se dominikánský řeholní život našich mnišek liší od života ostatních řeholních rodin? Jak tato spolupráce ovlivňuje identitu kongregací sester často

hluboce svázaných s historií svých příslušných zakladatelů či zakladatelek a se zvláštním historickým posláním? Aby se mohly zodpovědět některé tyto otázky, požádala mne Bologna (42), abych ustanovil komisi „pro sledování charismatu kázání mužů a žen v Řádu, souvislosti tohoto charismatu se svátostným kněžstvím a pro osvětlení teologické a eklesiologické dimenze tohoto problému“. Článek 148 požadoval též, aby Mezinárodní komise dominikánské rodiny jmenovala skupinu expertů, kteří by vyjasnili používání termínů „Řád Kazatelů“ a „dominikánská rodina“. Předběžné zprávy vypracované na tato dvě témata jsou kapitulářům k dispozici.

Pocit přátelství v dominikánské rodině vzrůstá; přesto, je obecně učiněn malý pokrok směrem ke společnému kázání. Často jsou už bratři a sestry tak přetížení, že jim už nezbývá vůbec čas na rozvinutí nových společných projektů. Např. mnoho sester je na plný úvazek zaměstnáno ve školách v rozvojových zemích a nemohou už docela jednoduše dělat víc. Někdy bratři velmi podceňují dary sester a laiků a považují dominikánskou rodinu za další povinnost spíš než za obrovský zdroj pro hlásání evangelia. To volá po opravdovém obrácení ze strany bratří. Jen velmi vzácně jsou k dispozici struktury, které by dovolily dominikánské rodině rozhodnout se pro společné poslání (M121, B39) na daném místě. Některé oblasti, jako severní Amerika a Evropa musí rozvinout struktury spojující všechny větve dominikánské rodiny.

6.2. Generální shromáždění v Manile (C93, B151)

Jsem hluboce vděčný provincii na Filipínách za přijetí a podporu, kterou přinesla generálnímu shromáždění. Pohostinnost, s jakou jsme byli přijati, byla mimořádná, žádný problém nezůstal nevyřešen ani záplavy, které nás omezily na jedinou budovu. Maraming Salamat Po!

Nikdy jsem se nezúčastnil setkání ukazujícího s takovou silou rozmanitost dominikánské rodiny: pestrost charismat různých větví, kultur různých kontinentů, odlišných darů mužů a žen. Byla to hluboce formující zkušenost. Žádal jsem, aby byla připravena delší verze videozáznamu, aby bylo možno alespoň zčásti předat, co jsme se během těchto dnů naučili. Jedním z hlavních témat, které se objevilo, byla potřeba autentičtější dominikánské formace, zvláště pro laiky. Jiným úkolem pro spolupráci je společné zapojení se do obrany spravedlnosti a míru. Výsledky shromáždění se budou zpracovávat na regionální úrovni, mezi jinými na setkání dominikánské rodiny Evropy v roce 2002.

6.3. Mnišky

6.3.1. Obecné postřehy

Kontemplativní kláštery jsou podstatné pro život Řádu především v naší době, kdy znovuobjevení kontemplativního života je prioritou pro celý Řád (srv3.1). V západní Evropě a v severní Americe, kde se nachází velká většina kontemplativních klášterů, je vážná krize povolání. Četné kláštery budou v příštích letech zavřeny. Přesto některé z nich přitahují povolání. Je třeba, aby přijaly veškerou možnou pomoc, aby se staly zárodky pro budoucnost. Musíme se snažit, aby byly tyto komunity svobodné pro to, být kontemplativní aniž by byly zavaleny starostmi o staré a nemocné sestry nebo o udržení místa. Povolání budou muset být soustředěována do klášterů, které mají budoucnost a nebýt rozptylována.

V Africe, Asii, východní Evropě a Latinské Americe zaznamenáváme postupný růst počtu klášterů. Hlavním problémem je formace. Kláštery jsou často daleko od bratří a sester a bez dobrých knihoven. Založení klášterů v Asii, domově poloviny lidstva, je životně důležité pro rozvoj Řádu. Vzhledem k náboženským tradicím Asie, zvláště buddhismu, musí kontemplativní život tvořit zcela speciální část hlásání evangelia. Pro zahraniční mnišky je někdy obtížné získat vstupní víza, proto hledáme sestry narozené v těchto zemích patřících ke kongregacím, které jsou přitahovány kontemplativnějším způsobem života. Doufám, že tyto snahy vyústí v brzké době ve fundaci klášterů

mnišek ve Vietnamu, Indii a Iráku. Vzhledem k intenzitě komunitního života v klášterech mnišek a centrální roli liturgie, je vnímavost k bohatství místních kultur zásadní: jejich utváření komunit, tradice zpěvů a oslav, užívání místních jazyků.

6.3.2. Generální promotor a Mezinárodní komise mnišek

Generální kapitula v Oaklandu v roce 1989 doporučila jmenování Generálního promotora a ustanovení komise mnišek. Vzhledem k množství korespondence adresované mniškami Magistrovi Řádu je Promotor pro mnišky nezbytný. Rád bych vřele poděkoval Viktorovi za jeho skvělou a oddanou práci ve službě Řádu a mniškám během víc než 10 let.

Podle mandátu první komise jmenované bratrem Damiánem jsem ustanovil početnější a reprezentativnější komisi. Prodloužil jsem její mandát až do příštího roku, aby můj nástupce mohl jmenovat komisi novou. Tato komise hraje nedocenitelnou roli a pomáhá Magistrovi Řádu a promotorovi pochopit výzvy, se kterými jsou kláštery mnišek konfrontovány. Některé kláštery se obávaly, aby netvořila mezičlánek mezi Magistrem Řádu a kláštery, jedná se však pouze o studijní skupinu bez jurisdikční moci.

6.3.3. Revize konstitucí mnišek

B159 mě žádala, abych jmenoval komisi pro revizi LCM. Pověřil jsem členy Mezinárodní komise vyzváním všech klášterů, aby poslaly své návrhy na úpravy LCM nebo své petice generální kapitule buď komisi rovnou, nebo na mé jméno. Tyto texty budou prostudovány a připomínkovány na setkání Komise mnišek v červnu roku 2001, pak poslány generální kapitule, kde se o nich bude v příslušné komisi diskutovat. To dá mému následovníku všechny nezbytné podklady, aby mohl požádat o hlas klášterů a následně o schválení konstitucí Svatým Stolcem, při zachování 182 LCM.

6.4. Kongregace sester apoštolského života

Více než 32 tisíc sester dominikánek ze 163 kongregací je přítomno ve 102 zemích. V mnoha z nich, zvláště v Asii a Latinské Americe, se ukazuje být aktivní spolupráce mezi sestrami a bratry velkým stimulem pro poslání Řádu. Rozmanitost apoštolátu sester, jejich blízkost chudým a jejich zkušenost žen vyzývají bratry a obohacují nás, i když si to bratři často neuvědomují. Věřím, že dominikánská teologie příštího tisíciletí bude plodem společné reflexe bratří i sester, řeholníků i dominikánských laiků. Sestry také hrají stále důležitější roli v rozvoji dominikánského laikátu svou pomocí laickým společenstvím a svými vlastními přidruženými skupinami (B173).

Na Západě hodně kongregací prochází vážnou krizí povolání a hrozí jim zánik. Sestry čelí situaci s inspirující vírou a láskou k celému Řádu, velkodušnou oddaností jeho budoucnosti, i když vědí, že jejich vlastní kongregace zanikne. A v tom je dojemné hlásání evangelia. Jménem bratří jim děkuji za všechno, co dělají pro to, aby napomohly vzniku nových kongregací. Tam, kde jsou povolání, nové kongregace žádají o přivtělení k Řádu. Mohou obohatit naši přítomnost v zemích, kde nejsou usazeni bratři, např. v Sýrii, Libanonu, Indonésii, Východním Timoru, Zambii, Mosambiku a na některých ostrovech v Karibském moři.

Nejpozoruhodnější událostí těchto posledních devíti let bylo založení *Dominican sisters international*. DSI je dobrovolnou neprávnickou unií kongregací sester dominikánek pro rozvoj spolupráce na regionální, kontinentální a mezikontinentální úrovni pro dobro poslání. Vybízejí k vzájemné podpoře, k práci v síti, k nasazování se pro obranu spravedlnosti a míru a pro dominikánskou rodinu. DSI rozvinula nové linie komunikace a spolupráce mezi sestrami různých kontinentů (Severní Amerika a Irák, Asie a Afrika a Severní Amerika) a nové kontinentální struktury v Evropě a Africe. Jedním z výsledků této fundace je, že spolupráce a dialog mezi sestrami a bratry

na mezinárodní úrovni se staly o hodně snazšími. Tým koordinátorek DSI a generální rada se často scházejí. Sestra Margaret Ormond OP, mezinárodní koordinátorka, pracuje v úzké spolupráci s kurií a zvláště s promotorem pro dominikánskou rodinu u bratří. Tohle všechno velmi obohatilo naše reflexe a vyjadřují sestře Margaretě svou hlubokou úctu za její práci a svou vděčnost za její velkodušnou službu celému Řádu.

6.5. Dominikánští laici

6.5.1. Sdružení

Sdružení dominikánských laiků se obnovují a omlazují v zemích jako USA, Německo, Nizozemí, Uruguay, Mexiko, Litva, Lotyšsko a Vietnam. Na jiných místech mají sdružení problémy získat nové členy. Životaschopnost sdružení závisí na tom, jestli je považujeme za naše aktivní spolupracovníky, kteří mohou přispět jedinečným způsobem k poslání Řádu díky svým zkušenostem laiků a svým osobním posouzením. Bratři v nich někdy vidí jen zbožné učedníky, jejichž úlohou je nás poslouchat. Někteří laici s sebou přináší univerzitní vzdělání v takových oblastech jako ekonomie, věda, ekologie, sociologie atd., které mohou pomoci Řádu účastnit se debat ve společnosti. Jiní mají zkušenosti v průmyslu nebo umění. Někteří nám pomáhají navázat spojení se skupinami možná vzdálenými od církve, jako jsou mladí nebo chudí. Připravit se na toto povolání předpokládá hlubokou formaci v naší teologické tradici, která se nemůže spokojit s pouhou znalostí života sv. Dominika a sv. Kateřiny. Měla by být uvedením do našeho způsobu, jak dělat teologii, ať už na akademické úrovni či nikoliv.

Jmenoval jsem bratra Jerry Stookey OP promotorem pro laikát (B171). Jeho hlavní starostí je rozvoj mezinárodních vztahů mezi laiky. Evropská rada dominikánských laických sdružení, *Dominican Laity Inter-Provincial Council* pro Severní Ameriku a *Laicado Dominicano* de America Latina pro Jižní Ameriku jsou v příslušných oblastech k dispozici. Doufám, že budou rychle ustanoveny regionální struktury v Asii a v Africe a časem Mezinárodní rada laických sdružení. Jerry pracuje na sjednocení překladů Stanov.

6.5.2. Nové skupiny dominikánských laiků

Stále se objevují nové skupiny, jako Mezinárodní hnutí dominikánské mládeže, Mezinárodní dominikánský voluntariát, *Dominican Lay Scholars Community*, *Dominican Peace Action*, *Ubi Caritas*, aj. Jsou pro Řád zdrojem nového života. Někdy jsme znepokojeni tím, že by mohly nové skupiny odsunout na okraj laická sdružení. Je pravda, že se tak jako ve všech rodinách dostává více pozornosti novorozenému, ale nemělo by to být ani v nejmenším pokládáno za soutěž. Laická sdružení mají nezastupitelné místo životě Řádu. Mohou mít důležitý podíl na fundacích, oživení a formaci četných nových skupin, které na jejich místě mohou přispět k obnově sdružení.

Mezinárodní hnutí dominikánské mládeže (IDYM) pokračuje ve své expanzi všude v Řádu. Mladí přináší entuziasmus, vitalitu a otázky. Stále hodně závisí na trpělivém vedení animátorů, laiků nebo řeholníků, pro podporu a rozvoj hnutí, které, kdyby nemělo kontinuitu, by mohlo zakrnět tak rychle, jak je schopné vykvést. Tak jako u všech nových hnutí, je stále několik fundamentálních otázek, na které je potřeba odpovědět. Je IDYM svobodnou federací různých skupin nebo je třeba, aby centrum zajišťovalo další podporu? Co se stane se členy, až přestanou být mladí? Jaká je v tomto hnutí role sester a bratří, plnoprávných členů a pouhých účastníků? Podle jakých kritérií se poznává, že skupina náleží k hnutí?

Od svého příchodu na sv. Sabinu jsem snil o hnutí dobrovolníků v Řádu, laiků, kteří by se dočasně zavázali k plnému sdílení poslání Řádu. Neuvědomil jsem si, že mnohé provincie a kongregace už mají programy tohoto typu. B168 doporučilo vytvoření mezinárodního dominikánského voluntariátu

(VDI) pro povzbuzení rozvoje tohoto příspěvku k našemu poslání. VDI oficiálně zahájilo svoji činnost na generálním shromáždění v Manile. Je třeba ještě přemýšlet o jeho organizaci. To vyžaduje pracovní sílu na plný úvazek alespoň jedné sestry, jednoho bratra a jednoho laika či laičky, rozpočet a dostatečně vybavenou pracovnu tak, aby byla snadno v kontaktu se všemi větvemi Řádu.

6.5.3. Mezinárodní komise pro dominikánskou rodinu

Mezinárodní komise pro dominikánskou rodinu se skládá z promotorů pro dominikánský život, pro mnišky a pro laikát, z mezinárodní koordinátorky DSI a z Magistra Řádu. Všichni členové jsou vázáni na sv. Sabinu, což usnadňuje setkávání Komise. Bologna jí svěřila několik úkolů (150). Některé větve dominikánské rodiny jako IDYM si myslí, že by bylo lépe rozšířit její zastoupení. To by představovalo určité výhody, ale bylo by komplikovanější Komisi shromáždit. Potřebuje dominikánská rodina jiný typ komise nebo ne?

7. FINANCE

Nyní žijeme v době velké vitality Řádu. Přijímáme jako milost četná povolání. Řád se znovu rodí ve východní Evropě, je zakládán v Africe a v Asii. V zemích, kde jsme už ukotveni, vznikají nové projekty. Potenciál, který je skryt v přítomnosti se nebude konkretizovat bez finanční pomoci. Takové projekty jako budovat noviciát, formovat mladé, založit novou fakultu, otevřít nakladatelství, vytvořit časopis, atd. vyžadují hodně peněz, které Řád nemá. A hodně starších institucí Řádu, jako Angelicum nebo Biblická škola vážně postrádají finanční kapitál. Aby Řád vzkvétal, musíme nalézt fondy pro podporu jeho poslání.

7.1. Solidarita v Řádu Kazatelů

Solidarita mezi bratry se vyjadřuje nejprve odvodem kontribucí Řádu na zabezpečení generální kurie a zajištění zdrojů pro nové projekty. Náš systém odvodu kontribucí spočívá v průhlednosti. Kontribuce může být uložena spravedlivě pouze, když provincie poctivě přiznávají své příjmy a kapitál. Bez toho budou čestnější provincie platit navíc. Stupeň průhlednosti v Řádu se v těchto posledních letech značně zvýšil díky úsilí syndika Řádu bratra Ed Nantese a jeho předchůdce bratra Fernanda Meñero rozvíjet komunikaci s provinčními syndiky. Kapitula v Oaklandu v roce 1989 schválila možnost navýšení kontribuce o 10% od roku 1991 pro mimořádné výdaje, jako byla rekonstrukce baziliky sv. Sabiny. Tato výměra pro mimořádné výdaje byla zrušena na kapitule v Calerueze. Od té doby částky shromážděné Řádem klesly z 1.262.500 dolarů v roce 1995 na 1.044.813 dolarů v roce 1999. Vzhledem k inflaci je tento pokles ještě významnější. Bylo navrženo značné zvýšení kontribucí pro vytvoření kapitálu Řádu, ale nutné částky značně překračují to, co bychom mohli vybírat určením výše kontribucí. Myslím, že je lepší svěřit se štědrosti provincií, které umí lépe vyčíslit to, co mohou dát stranou a na fund-raising.

Nejbohatší provincie jsou štědré a odpovídají obecně s horlivostí na mé naléhavé žádosti jménem potřebných entit. Jsou často bombardované prosbami, a když mají potíže určit, které z nich jsou prioritní, důvěřují rozhodnutí Magistra a syndika Řádu. Je též důležitá průhlednost ze strany entit, které žádají o finanční pomoc. Často se obtížně sleduje, které provincie a organizace jsou kontaktovány, jaké částky přijaly a co s nimi udělaly.

Solidarita též existuje na úrovni celé dominikánské rodiny. Moje výzva k znovu založení Řádu ve východní Evropě přinesla dary v hodnotě téměř 1 milionu dolarů. Přes svou chudobu jsou kláštery mnišek pozoruhodně štědré a mají hluboký smysl pro solidaritu s posláním bratří. Kongregace sester též dávají dary, z nichž některé jsou značné. *Dominican Leadership Conference* v USA, z velké části složená ze sester, právě vytváří Fond solidarity, z něhož, doufám, bude možno poskytnout první

důležitý příspěvek posláním celé dominikánské rodiny včetně bratří. Řád ještě nikdy nepomyslel na to, aby požádal o finanční podporu dominikánské laiky? Dvakrát za rok odpovídá malá komise generální rady na nesčíslné žádosti pocházející z celé dominikánské rodiny. Dary přicházejí též z Fondu solidarity ze všech větví dominikánské rodiny.

7.2. Fund-raising

Četné instituce Řádu mají individuální projekty fund-raisingu. Je třeba též koordinovat strategii na úrovni celého Řádu, ne aby byly zcentralizovány síly k sv. Sabině, ale aby bylo možno pomoci místním iniciativám. Generální kapitula v Boloni dala doporučení (232-235), která byla nedorozuměním připojena k Fondu sv. Dominika, zatímco ten byl založen pro jiný účel (srv. 7.3.1.). Je vidět, že se konečně rýsuje politika fund-raisingu. Je třeba začít Spojenými Státy, které mají zároveň nejrozvinutější ekonomiku na světě a tradici fund-raisingu, a pak ostatní země. Protože u tohoto projektu těžíme z podpory amerických provincií, konalo se v lednu tohoto roku setkání amerických provinciálů se syndikem Řádu, mým vikářem a dalšími bratry. Vytvořili společně strategii založenou na principech solidarity, komplementarity, průhlednosti, účtování a žebrání. Jmenoval jsem národního koordinátora fund-raisingu pro Spojené Státy: bratra Val McInnes OP a právě se ustanovuje Mezinárodní dominikánská fundace, která přijme všechny shromážděné peníze. Smlouva s *Community Counselling Services* byla podepsána až do února 2002. Sběrka bude určena nejprve na podporu Angelika, které potřebuje 40 milionů dolarů pro vlastní fond, aby bylo možno odpovídajícím způsobem platit profesory, dotovat katedry, poskytovat studijní stipendia a opravit budovy. Bude-li to možné, budou zahrnuty další projekty Řádu jako Biblická škola, IDEO v Káhiře a Institut v Kyjevě.

Přístup Řádu k profesionální úrovni fund-raisingu s sebou nese důležitou investici. Stížnost k CSS stojí 240.000 dolarů ročně. Věřím, že zisky zhodnotí vložené investice. Požádal jsem ekonomickou radu a generální radu o představení svých posudků, aby kapitula a můj nástupce byli schopni rozhodnout o budoucí politice Řádu.

Jiný způsob, jak shromáždit peníze spočívá v představení projektů organismům, které poskytují subvence. Biblická škola a IDEO v Káhiře získaly podstatnou pomoc od EU, ale Řád relativně málo těžil z tohoto typu zdrojů, neboť nemáme často dobře připravenou prezentaci předkládaných projektů. Pověřil jsem tedy bratra Dominika Renouarda, který má zkušenosti v této oblasti o pomoc a přípravou těchto žádostí.

7.3. Fondy

Posledním zdrojem financí je vytvoření fondů (nebo dotací). Byla nejasnost, neboť se zdálo, že smyslem fund-raisingu je vytvoření jednoho fondu, zatímco jeho hlavním cílem je podpora projektů.

7.3.1. Fondy Řádu

Fond solidarity. Bratr Damián Byrne založil Fond solidarity v roce 1991 s cílem „subvencovat výlohy na formaci a intelektuální život a též pomoci apoštolátním projektům směřovaným do budoucnosti“ (preambule statut). Za 10 let existence se Fond dostal z 1 na 7,8 milionu dolarů. Příjem je rozdělován na šest dílů, z nichž první vytváří kapitál, čtyři další jdou do oblastí Afriky, Asie, Latinské Ameriky a východní Evropy a poslední část má k dispozici Magistr Řádu. Fond solidarity měl důležitou úlohu pro pomoc formaci. Ale je potřeba víc. Některé entity omezují počet povolání, která k nim přicházejí, protože nejsou schopny hradit náklady na jejich formaci. Vzhledem k nerovnosti potřeb jednotlivých oblastí by se mohlo ukázat nezbytným zrevidovat principy rozdělování příjmů.

Fond sv. Dominika. V roce 1998 bylo rozhodnuto založit Fond sv. Dominika, aby se mohlo odpovědět

na nesčíslné žádosti, které přicházejí na sv. Sabinu a překračují zdroje, které máme k dispozici nebo které se týkají projektů, které nejsou v pravomoci Fondu solidarity. Smysl Fondu sv. Dominika je tedy definován velmi široce: „pro globální poslání Řádu nebo pro podporu nových projektů kdekoli“ (preambule statut). Fond sv. Dominika činí aktuálně téměř 1,4 miliony dolarů. Je třeba ho navýšit, jestliže chceme odpovědět na potřeby nových entit.

7.3.2. Jiné fondy

Množství entit v Řádu, zvláště v Africe, nemá příjmy nezbytné pro formaci svých studentů a na rozvoj misí. Rada tedy navrhla založit dotace podle statut zaručujících, že kapitál nebude vzat a že se každý rok do fondu vrátí jedno procento z příjmu. Dotace tohoto typu byly založeny pro Nigerii, pro generální vikariát v Kongu a v Pákistánu. Považuji je za podstatné. Například provincie Nigerie má 50 studentů ve formaci, první dominikánskou fakultu filozofie a teologie v Africe a početné bratry studující mimo zemi. Je nemožné hradit takové výdaje bez značného vkladu zvenčí. Kapitál dotace aktuálně činí téměř 200.000 dolarů a musí jistě dosáhnout alespoň 2 milionů dolarů, jestliže chce provincie rozvinout svůj potenciál. Řád je chudý a doufám, že takovým zůstane, ale v určitém stupni podfinancování je ohrožen i rozkvet našeho charismatu. Všechny univerzity a fakulty ve své existenci a rozvoji závisí na dotacích. Naše akademické instituce jsou skutečně podfinancovány. Vzhledem k této situaci je jedním z hlavních impulsů zorganizovat program fund-raisingu pro Řád.

7.4. Syndikové

7.4.1. Konventní a provinční syndikové

Hodně provincií má problémy najít konventní nebo provinční syndiky. Bratrů přitahovaných tímto úkolem nebo majících nutný talent pro tuto čím dál složitější funkci je málo. Proto je nedávná legislativa (C147, B220), která omezuje jmenování provinčního syndika na dva následné mandáty obtížně splnitelná. Často byly požadované dispenze uděleny. Mnoho bratří přijímá toto důležité místo, spojené s naším slibem chudoby a týkající se klíčových otázek našeho řeholního života pouze z hlubokého smyslu pro poslušnost a službu společnému poslání.

7.4.2. Syndik Řádu

Role syndika Řádu se vyvíjí. Centrum jeho pozornosti se přemístilo z vedení účetních knih k plánování budoucnosti. Mnoho entit má potíže se zřízením finančního plánování a dovolává se pomoci syndika Řádu. Jiní jsou konfrontováni s enormními finančními problémy a žádají ho, aby přijel na místo. Mnoho entit rozjíždějících nové projekty se obrací na sv. Sabinu o pomoc a povzbuzení.

Každodenní finanční správou se zabývá malý tým a osvobozuje tak syndika pro jiné úkoly. Vřele děkuji bratrovi Edmundovi Nantesovi za jeho velkodušnou a stále optimistickou práci ve službě Řádu. „Nikdy nenechat padnout!“, je jeho heslo!

Rád bych také poděkoval řádným i mimořádným členům ekonomické rady za jejich životně důležitou úlohu pomoci nám dívat se na budoucnost Řádu s odpovědností a nadějí.

ZÁVĚR

Blahopřeji každému, kdo dočte tuto Zprávu až do konce. Je delší, než jsem si přál, ale kratší než by bylo zapotřebí pro vykreslení přesného portrétu dnešní podoby Řádu. Doufám, že pomůže generální kapitule v Providence přijmout odvážná rozhodnutí a naplnit tak všechny nadšením pro poslání Řádu

na počátku třetího tisíciletí. Přestože budeme brzy slavit 800. výročí založení Řádu, uchovává si stále něco z radosti a dynamiky mládí. Kéž nás sv. Dominik nepřestává naplňovat milostí své odvahy a své radosti. A modlete se za mne.

U sv. Sabiny, na svátek bl. Jordána Saského, 13. února 2001.

Fr. Timothy Radcliffe OP, Magistr Řádu